

— Дорогий Перче! Написав би ти Міністерству легкої промисловості своє «Здоровенькі були!», бо ж підтяжок вдень із свічкою не знайти.

— Не можу, хлопці, — руки зайняті.

ЧЕРВЕНЬ

Фундаментальний звіт.

Чорти в очереті

У Мануйлівці нечиста сила завелася. І то не де-небудь, а на ставку, посеред села, в очереті...

Один перехожий чоловік якось відпочити над цим ставом присів. А воно його межі плечі щось я-ак стусоне! Так у став і шубоснув.

І клявся-божився, що й не задрімав, що й краплі до того в рот не брав.

От просто отак-таки стусонуло, а само — в очерет, тільки залопотіло за ним. А коло ставна ж — діти цілими днями товчуться, та й дорослі вряди-годи не проти скупатися. Тут так і чекай, що та бісова личина до біди може допровадити.

Тож було чого розхвилюватися голові колгоспу імені 17 партконференції Григорію Тимофійовичу Чабанові! Може, хто й пожартував щодо нечистої сили, але ж він, голова, повинен дбати про безпеку підлеглих. Та й у тому очереті, яким густо заріс давно нечищений став, справді яка завгодно нечисть завестися може! На всяк випадок треба вживати якісно заходи.

І голова вирішив: спустити став! Чорт із ним, із ставом! Так спокійніше, у кожному разі ніхто не буде пальцем тикати, що таку гарну колись водойму так по-нехлюйському заїздив.

І ставок спустили. Не подививсь Григорій Тимофійович і на те, що саме настала пора нересту риби і гніздування пташтва.

Чутка про витівки нечистого докотилася і до районного центру. Тут уже настала черга занепокоїтися директорама Маловиснівського цукрозаводу та відгодівельного пункту. Стало вони думати-гадати, як і в себе ліквідувати бісову личину. Звичайно, найпростіше було б — ліквідувати ставок! Та як його ліквідуеш, коли обидва підприємства з нього воду для виробничих потреб беруть? Хіба зупинити виробництво? Теж не можна — де ж тоді директорувати будеш? От якби вдалося його неочищеними водами геть запаснути. Але навряд чи допоможе — уже й так стараються з усеньких сил... Але ж ходять, купаються люди! А чорт же — не спити! Ану, як нещасть яке скотиться — з керівників же й спитають; чом ставок запустили, очеретіння джунглі розвели? Чому тут нечистим духом так і пахтить? Словом, біда...

І тут директор відгодівельного пункту Іван Іванович Кулич зважився на відчайдушний крок: поперек вулиці, що веде до ставна, поставив гараж. Для власної машини. Не пошкодував грошей, зробив його капітальну. І тепер щоранку й щовечора навідується туди, готовий сам упасти жертвою злого духу в ім'я безпеки маловиснівських громадян.

Та геройчні вчинки в наш час не лишаються поодинокими. Першим, хто з готовністю підхопив мужній почин І. І. Куличича, був його син, Володимир Іванович Куличич. Він обгородив свою садибу по самісінський берег, щоб ніхто не зміг у цьому місці підступитися до ставна. А за батьком і сином потяглися й інші жителі прибережної смуги. Навколо ставу виростили неприступні бетоновані укріплення; берег було перекопано й засаджено напустрою.

Завдяки цим рішучим заходам до ставна нікому з маловиснівських жителів тепер і не підступиться.

Не завадило б голові селищної Ради В. І. Левицькому зробити всіх отих самовідданіх безстрашних товаришів почесними громадянами Малої Виски — врятували ж людей од нечисті водяної...

Чутка про витівки сатани наробила переполоху й у сусідньому Новомиргородському районі. Голова колгоспу імені Чапаєва Іван Маркович Воропай — особливо настражупувся. І скільки його потім вже не переконували, що саме на території його села Кам'янки, біля мальовничого ставу, — найкраще місце для міжколгоспного будинку відпочинку, — тан і не переконали. Ще чого! Приманити людей на природу — і віддати на поталу бісівську! Та ніколи!

Не всі керівники, звісно, такі гуманні, не всі мають таке розвинуте почуття відповідальності за біжнього свого. От, скажімо, дирекція Онуфріївського кінного заводу взяла та й заходилася очищати стави в місцевому парково-заповіднику. Біля тих ставків, розповідають, Лев Миколайович Толстой колись відпочивав... Ну то й що? Великий письменник, може, був і відважною людиною, не боявся, та це ж не значить, що й тепер треба усім по очеретах розгулювати. Та ще й невідомо, чи був тоді очерет ча тих ставках. Добре, що дирекція доручила упоряднувати їх будівельно-монтажному управлінню № 37 тресту «Дніпробуд». Начальник управління т. Семенов — людина делікатна, не став відмовлятися, навіть роботи, було, розпочав. Три містки збудували його підлеглі, вивезли на високе дно бетонні плити (була думка береги ними обнадіїти). Та вже ось чотири роки, як на тому і край поклали.

Соромлять тов. Семенова за бездіяльність, а він мужньо зносить критику в ім'я великої любові до людей. Бо ж якби ставки знову зробили, то, дивись, знову очерет виріс би. А там — і всіляке чортовиння попре. А там — і до біди недалеко...

Багато ставів на Кіровоградщині, багато й очеретів. Шістдесят відсотків водойм замулено, занехаяно. Рай тут для нечистої різної. Дехто киває в цьому зв'язку на старшого водного інспектора області Івана Макаровича Семеніна. За багато років, мовляв, водна інспекція до жодного колгоспу а чи радгоспу, що ставкове господарство запустив, санкції не застосувала. А Іван Маркович, може, не радий, що й річка Інгул, которая через обласний центр протікає, — і досі не пересохла. Йому, може, навпаки, радісно, що в тій річці — така бруднота, що й сам чорт її не був би рад. За що ж би людей штрафувати?! За піклування про безпеку трудящих?! На це у Івана Макаровича рука не підімається.

Ні, хай уже ті ставни й ту річку чорт ухопить, аніж мають люди через них такого страху наїдатися. Бrrr!

А. ЯЩЕНКО.

ЦІКАВЕ В МЕДИЦИНІ

Жертвою перевантаження стала Г. Сикорська — завідуча продмагом села Уланова Хмільницького району Вінницької області; у неї опухла права рука.
Як стало відомо, це — виробнича травма: т. Сикорська набила руку на примусовому продажі лотерейних квитків у навантаження до різних товарів.

СПУСКАЙТЕСЯ НА ДНО!

2 години 17 хвильин, без водолазного костюму, без акваланга, пробув на дні колгоспного ставка Іван Олександрович Заєць і, неущідженний, в повному розквіті сил і здоров'я, повернувся до виконання своїх повсякденних обов'язків голови колгоспу «Перемога» (Прилуцький район Чернігівської області).

У розмові з кореспондентом ТАР Іван Олександрович з похваль-

ною скромністю заявив, що такий результат може показати кожен, будь-дно колгоспного ставка абсолютно сухе — вода, прорвавши греблю, збігла ще рік тому.

НОВА ТЕХНОЛОГІЯ

Наш закарпатський кореспондент передає з м. Сваляви:
Процес очищення меблів одразу що недавно вважався складним і ось на місцевій меблевій фабриці розроблено нову технологію.

технологію. Винахід, як і всі великі відкриття, народився випадково: меблевики поклали 90 наборів художніх меблів у вагони з-під отрутохімікатів. І лак з тих наборів наче корова язиком злизала.

ЩЕДРИЙ ПОДАРУНОК

м. НІЖИН Чернігівської області. (Кор. ТАР). Цінний новорічний подарунок одержали водії автомобілів, яким доводиться перевозити вантажі із контейнерного майданчика станції Ніжин. На тому місці вантажного двора, де раніше була непролазна, проклята шофериами, баюра, тепер виблиснує тверда, як камінь, дорога.

Простелів П (з гарантією на пілька місяців) щедрий на добре діла Дід Мороз. Він за одну єдину ніч зробив те, чого керівники Кінівського відділення Лівденно-Західної залізниці не спромоглися зробити протягом довгих років.

ВИПАДОК У ТЕАТРІ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Пробачте, будь ласка, але глядачі цікавляться, де ви дістали розчинну каву?

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Сорока білобока дітям кашу варила...

Отак завідуюча дитячим садком № 75 (м. Жмеринка) Соломирська хлопчиків і дівчаток казочками дурила. Бо кашу їм вона на воді готувала. А масло додому забирала. І не тільки масло, а й ще деякі калорійні продукти.

Казочка не сподобалася батькам, діти яких відвідують цей дитсадок. Вони написали листа Перцеві.

Голова Жмеринського районного комітету народного контролю Вінницької області т. Дацио повідомив редакцію, що факти підтвердилися. Соломирську з роботи знято. З неї також утримано 263 карбованці.

В ОДИН РЯДОК

МАЙЖЕ ПРИКАЗКИ

Пише байки в просі.

Через труднощі — до збірок.

Сказаного і сатирою не вирубаєш.

В умілого і долото риму ловить.

Майстер сірого слова.

З великим пробивним талантом.

Перед смертю не напишешся.

Знаменитий: часто битий.

Де раки римують?

Не гордий: позичає в інших.

Слови у пісні, як вода, прісні.

Винек Пегас: не доніс на Парнас.

Хист — як у куцого хвіст.

Ювіляр від халви аж сяя.

Модерний поет: кричить не своїм голосом.

Душа ліру знає.

Яка повість — така й честь.

Іде до Криму по свіжому риму.

Творчий метод нарисовця: прийшов, побачив, написав.

Бере сюжет із старих манжет.

Солов'я лайками не годують.

Надувся, як критик.

Дмитро СОЛОДКИЙ.

Ходіть на здоров'я!

«Швидка ходьба — п'ять-шість кілометрів на день протягом однієї години».

[Академік М. М. АМОСОВ].

Як не прикро, але доводиться констатувати, що «хвороби віку», породжені нашим нерухомим способом життя, вже добираються й до села. Ну, городянин — то зрозуміло. Городянин — пропаща людина. Він сидить на роботі. Він сидить у тролейбусі по дорозі додому. І дома він сидить. Навіть гуляє сидячи — десь у найближчому скверику. Ні, про городянина й говорити нічого...

Але ж селянін! Селянина ліньки заїдають!.. Селянин, якому колись нічого не варто було відмахати на батьківських за одним рицом двадцять чи тридцять кілометрів, — тепер м涅ться, коли йому треба до магазину по сіль чи там по хліб або сірники сходити.

У принципі це не його — не селянина — вина. Система довела. Ви ж подивітесь, що голови колгоспів та директори радгоспів ви-

робляють, який порядочок завели. На роботу — в поле чи до ферми — людей машинами відвозять. З роботи знову ж таки машинами привозять. А сама робота! У полі — трактори, комбайни, ті ж грузовики... Сиди й різні педалі натискай і важелі смикай.

Ні, рятувати селянина треба, поки не пізно. Поки він зовсім рухатися не розуміється. Поки серце в нього не атрофувалося. Он і Микола Михайлович Амосов, де тільки може, закликає: ходіть, бігайте, рухайтесь, не доводьте себе до інфарктів та склерозів!

Треба сказати, агітація доходить. Уже взялися рятувати селянина. Хоча й не медики.

Кооперація взялася.

По лінії декотрих найпрогресивніших споживчих товариств боротьба за здоров'я селянина ведеться. Та ще й як ведеться! Тепер мешканці ряду сіл запросто по п'ять, вісім, а то й більше кілометрів щодня підтюпцем долають. Незалежно од віку.

Як це вдалося зробити? А дуже просто. Все геніальне — просте, як відомо. Декотрі кооператори поставили перед собою запитання: що треба вчинити, щоб селянин активніше рухався? І відповіли: очевидно позбавити його чогось такого, без чого він довго на місці не всидить.

І знайшли «щось таке». І позбавили.

«Щось таке» — це магазин. Звичайний сільський магазин, де продаються хліб, сіль, ковбаса, різна бакалія, сірники, мило й таке інше.

Спробуйте обійтися без магазину. День потерпите, а вже на другий узуете кеди або чоботи (якщо буде грязюка — наприклад, восени) й за милу душу почимчуєте до сусіднього села чи станції. Де магазин працює.

Закрити магазин можна під різними приводами. Наприклад, оголосити, що починається ремонт (і не починати його). Або що підшукується новий продавець (і не підшукувати його). Або ще щось. Рано чи пізно усі дякуватимуть.

Он у Великій Чернявці та Мохначці, що на Житомирщині, колгоспні пенсіонери уже багато місяців дякують голові Попільнянської райспоживспілки О. М. Мостовому за те, що позачиняв у їх селах магазини. Та й то — подивилися б ви на цих пенсіонерів: взятими стали, енергійними, в будь-яку погоду кілометрів по десять в обидва кінці гасають. Сто років життя ім як мінімум гарантовано!

І в Червоноармійському районі Житомирської області є такі ж яскраві приклади. Колгоспники з села Радецька Болярка за три з гаком місяці просто-таки атлетами стали — дякувати голові райспоживспілки товаришеві Домославському.

А у Великій Бугаївці Васильківського району на Київщині! Там за рік, відколи голова райспоживспілки С. В. Губська закрила магазин (нібито для ремонту), хіба ж такі круїзи по навколишніх селах влаштовуються! А в Покровці та Братьєрському Компаніївського району! Та починаючи лише з січня цього року, там зареєстровано шістсот обласних рекордів із спортивної ходьби. На всю Кіровоградщину район прославився!

А в селі Жовтневому Славутського району Хмельницької області! А в Пригорії Високопільського району Херсонської області! На людей там глянути любо. Рум'яні, веселі, прудконогі. Христом-богом благають кооператорів, щоб не відкривали магазинів, бо знову розчучається ходити. Форму втратять.

Вже й з інших місць заяви почали від селян надходити, щоб пошидше і в них зчинили магазини. Зрозуміли таки, що здоров'я — всьому голова. От і з села Калинового така заява надійшла. Навіть із фотографією. Просять люди посприяти, щоб оцей їхній господарчий магазин закрили. (Див. фото). Згодні, кажуть, аж до Борової, аж до самого Харкова по гас чи по замазку ходити. Бо ходьба — то, що не кажіть — здоров'я.

А що? Правильно кажуть. Я впевнений, що голова Борівської райспоживспілки П. Д. Горенко допоможе землякам поправити здоров'я — закриє магазин.

На жаль, у системі всієї споживчої кооперації загалом дуже мало дбають про фізичний тонус трудящих: нові магазини, чайні, пекарні, побутові майстерні відкривають. До самісінського двору товари привозять. Навіть у поле добираються. Під тим приводом, щоб не відбирати в людей часу. Інакше, як запеклим консерватизмом, такі дії, звичайно, не назовеш.

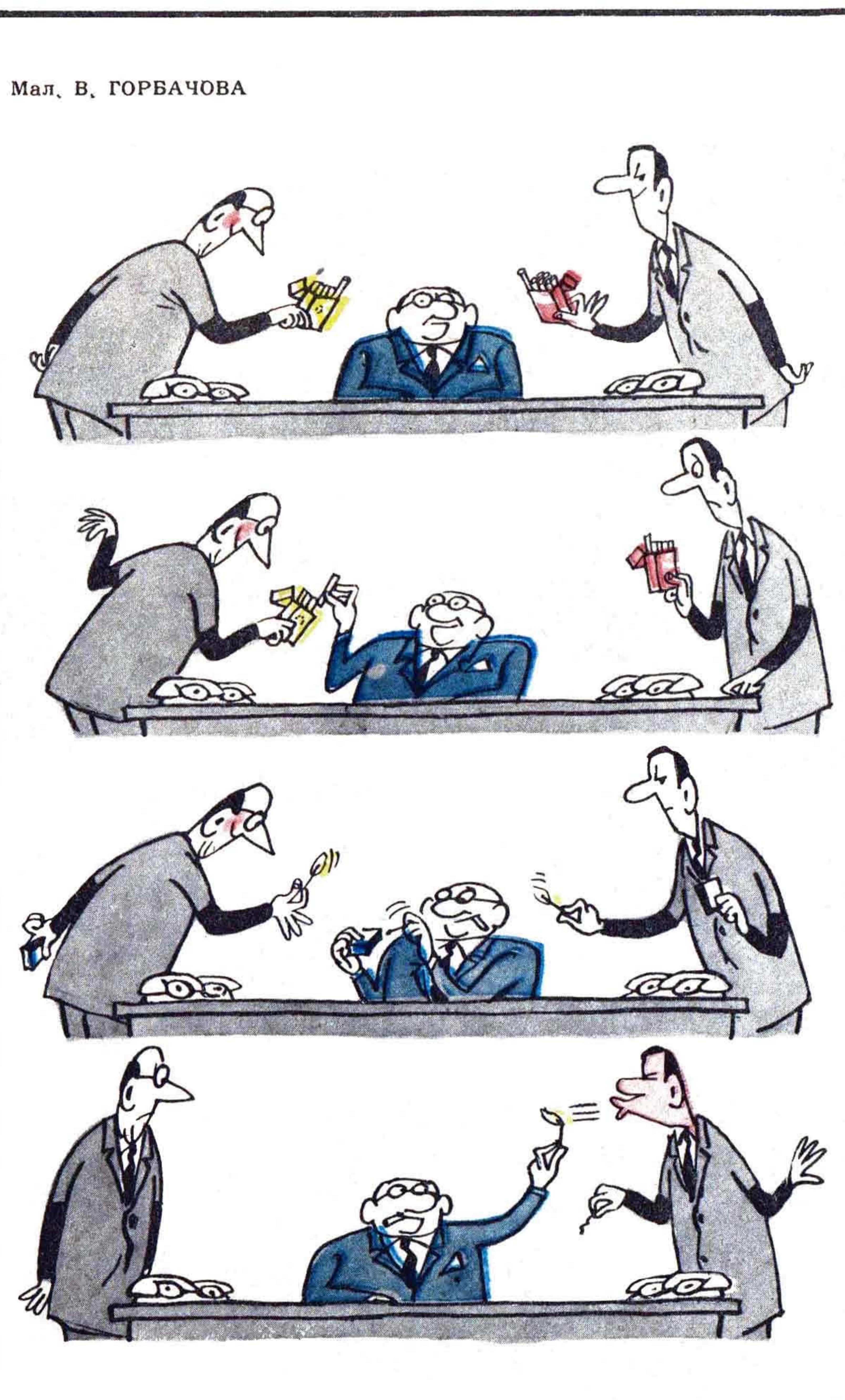
І яке щастя, що серед цих консерваторів усе ж таки трапляються світлі уми, зусиллями яких створюються в селах справжні зони здоров'я. Це істинно гуманні, сердечні та чуйні люди.

Вони, до речі, теж люблять швидко ходити.

У касу по зарплату.

В. ЧЕПІГА.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Обох не обійшов увагою...

— Всі роботи ми виконуємо в присутності замовників. Приходьте!

МОРЕ, ЗЛИЙ ПЕС І ТУРБАЗА

Море співало, море веселилося, море сміялося...

Ще б пак! Адже на березі Каркінітської затоки, що обмиває Кримський півострів з північного заходу, з'явилися будівельні матеріали — обласна рада по туризму й екскурсіях вирішила побудувати неподалік села Портового Роздольського району туристську базу. Завезено було п'ятдесят дев'ять комплектів фінських будиночків, деталі для ідаліні.

Море співало!

Створено було штат сторожів на чолі із завскладом тов. Колесниковим. А через деякий час будівельники зібрали один будиночок — для контори і спорудили... собачу буду, у якій поселився злий пес.

І тут море перестало співати, більше того — розгнівалося...

Розгнівалося та й накинулось на ту контору, зруйнувало її, бо час ішов, а, окрім собачої буди та контори, нічого більше тут не возвивали.

Але обласна рада по туризму та екскурсіях не занепала духом і вирішила показати морю дулю. Вона почала домагатися перед обласними організаціями та установами дозволу на будівництво тимчасової туристської бази із збірних будиночків і навіть замовила проект. Одночасно вжилася й інших контролюючих щодо моря: склад був огорожений дротяною сіткою на залізобетонних стовпах.

Море стогне, море плаче...

Бо тепер не так, як 1969 року, — тоді розгніваній стихії вдалося капітально затопити весь склад (сторож, щоправда, врятувався — утік у село). А тепер, хоч будівельні матеріали і плавають у воді під час припливу, але не розпливаються — огорожа!

Потім ще одну пинхву було піднесено морю: на території бази побудували кам'яну фортецю... для сторожів.

Але море теж не здається — покликало на поміч сонце та вітер. Узялися за справу утрох: море підмочує будматеріали, а сонце та вітер висушують, і матеріали жолобляться, тріскаються, псуються...

І плаче вже не море — плаче державне майно вартістю близько ста тисяч карбованців, плачуть щомісяця 320 крб., які витрачаються на сторожів. А час собі іде...

Та не плаче з того голова обласної ради по туризму та екскурсіях тов. Євдокименко. Він навіть жартує — після критичних виступів районної та обласної газет запевнив, що в 1971 р. стоятиме не турбаза, а лялечка, писанка!

А воно ж...

Жартує чоловік!

Кримська область.

А. ГРЕК,
І. ШМАТОК.

ПОЧЕСНЕ МІСЦЕ

— Мене гірник вивозить, як на трон,—
Хвалилася Порода Антрациту,—
Мое постійне місце — терикон,
І я на видноті в усього світу.

Дмитро КАЛЮЖНИЙ.

В ГОСТЯХ У САМОГОНОННИЦІ

Мал. А. СВИНЦОВА

— Самогон з пасльону ще не такий, а ось я тобі дам покушувати з цибулі. Цей одразу звалить!

— Це мій знайомий. Як тільки полається з жінкою, я йому даю душу відвести.

Федір МАКІВЧУК

Лист до редакції

Без шпаргалки...

Молитва батька

Сидимо з приятелем рано-пораненky на березі лісовоого озера й видимо карасів. Карасі тут рідкісні — золотаві. Виважиш його із води, і він так сяйне у проміннях вранішнього сонця, що тобі здається, ніби ти упіймав не карася, а самородок живого золота.

Картина просто божевільна! Та ще коли нагадати, що це чародійство відбувається у супроводі соловіїх трелей, то ви зрозумієте мене, що до райського блаженства лишається тут буквально один крок.

Один лісовий соліст сів на гілочку верби, під якою я вмостився на пеньку, і смачно купається у теплому сонячному промінні. Він зовсім близько од мене — два метри, не більше.

— Богдане, — тихо шепчу своєму приятелю, який сидить трошки далі, — іди глянь на живого солов'я. Тільки обережно — не спохой.

Богдан підкрався до верби, глянув на соловейка й іронічно усміхнувся.

— Зараз, — кажу, — він заспіває нам свою ранкову серенаду зближка.

Господи-боже наш, вседержителю і благотворцю великий! Ти створив багато всіляких благ на світі білому. Ти створив добро. Ти створив любов. Ти створив найбільше чудо з усіх чудес — дітей наших милих, вітху і надію нашу світлу!

За це тобі шана сердечна, за це тобі дяка наша дівчина. За це тобі, боженьку милий, ми створили пісню нашу крилату, пам'ятник тобі нерукотворний наш і денно та нощно з натхненням співаємо:

Как поют соловьи,
Полумран, поцелуй на рассвете,
И вершина любви, —
Это чудо великоле — дети...

Тож прошу тебе і молю тебе, боже наш милосердний, створи ще одне благо: пошли мені пенсію персональну, пошли мені віку довгого і здоров'я дужого, щоб годний був я чудо твоє найбільше, а чадо мое наймилі-

ГОСПОДАР СВОГО СЛОВА

ГУМОРЕСКА

— Миколо! — дружина навздогін. — Молока там прихопи!

Микола зупиняється перед самісінськими дверима.

— Та... знаєш...

— Що?

— Пам'ять у мене слабенька.

— Ну, як ти можеш говорити отаке? — спалахує дружина.

— Та після футбола все рівно ж обмивати свою поразку чи перемогу заскочиш до гастроному!

— Ну?

— Так горілки, значить, ти не забудеш?

— Прирівняла!

Спалах загрожує вибухом:

— Словом, молока!

— Та я ж тобі сказав...

— Нічого не чула. Купиш.

— Забуду.

— Не забудеш!

— Я ж по-людському сказав.

Микола чалапає до дверей, — забуду! А вони «ні» та «ні»! Та що ж я, не господар своєму слову?

В. ЕНДЕБЕРЯ.

ТРИ ГУМОРЕСКИ

Повірте мені, що я люблю критику, але критику правдиву й життєверджуючу.

А де ж правда в статейці «Клуб на замку»? Повірте мені, що з цієї брехливої писанини в нашому селі навіть кури смиються, не кажучи вже про колгоспчиків. Колгоспники страшенно обурені неправдою.

— Оце, — кажуть вони, — попав Перцем у небо! Чи він, — кажуть, — окуляри вдома забув, чи він зовсім сліпий, той писака, бо де ж він міг побачити той замок, коли в нашому клубі вже два роки зовсім дверей нема.

Вимагаю помістити мій лист у «Перці», щоб восторжествувала правда. Інакше в «Крокодил» буду скаржитись.

Завклубом Степан ПРАВДИВИЙ.

Богдан ще раз іронічно усміхнувся.

— Не заспіває, а зацвірінкає.

— Чому зацвірінкає?

— А тому, що це такий словець, як я турецький сультан. Це звичайний польовий горобчик.

— Ні, словець! Польові горобці в ліс не залітають.

— Кажу тобі, що польовий горобець. Можу заклас-ти на дві пляшки вірменського.

І, немовби рятуючи мене од неминучого програшу, сіренька птаха енергійно тріпнула крильцями, зажмурила оченята-намистинки і зацвірінкала так весело, так завзято, що на вербовій гілці затремтіло листячко. Зацвірінкала класично! Зацвірінкала чисто по-гороб'ячому, уберігши в моєму гаманці шістнадцять трудових карбованців, а може, й більше.

Але я не меркантильний і не про гроши подумав у ту мить на березі лісового озера.

Я подумав, повірте мені, про інше. Я подумав: що то значить, коли виступають не по шпаргалці. Одразу видно, що ти за птах!

ше — прогодувати аж до того дня, коли прийдеться віддавати тобі душу мою трепетну на вічне покаяння.

Почуй мольну просьбу мою, благодійцю наш, і не відмов мені. Не відмов, бо на землі в нас вважаються нині поганими ті батьки, котрі не здатні прогодувати діток своїх до самої смерті.

Не відмов, а тим паче не приведи, боже, щоб я — раб твій і слуга вірний — дожив віку на харчах діток своїх милих, віхи і надії нашої світлої. Не нада, боженьку! В діток наших і свого клопоту багато. Зроби так, щоб останню свою пляшку кефіру я купив за свої гроші і випив у своїй хаті. Просю і молю тебе об тім!

А якщо ти, боженьку, скажеш — ні! — то я возгласю тобі відповідь свою одразу: пошли мені краще смерть сьогодні, зараз же пошли — трам-та-та! — як сказав великий поет нашої епохи.

Амін!!!

Євгенія

Опалова

Якось народна артистка УРСР Євгенія Еммануїлівна Опалова, півсотлітній ювілей сценічної діяльності якої нещодавно відзначала наша громадськість, сказала:

— Ми, актори, вас, глядачів, із сцени бачимо в масі, а ви, глядачі, нас, акторів, бачите поодинці і мусите відрізняти одноге від іншого.

Звичайно, це був жарт, але це був жарт мудрий і глибокий.

Хорошого актора, актора, наділеного яскравою самобутністю, глядач виділить, помітить одразу, хоч би той актор побув на сцені лише хвилину і навіть рота не розкрив. Ну як тут не згадати знаменитої формули Станіславського: «Немає маленьких ролей, є маленькі актори»?

За своє довге сценічне життя Євгенія Еммануїлівна Опалова зіграла сотні ролей — великих і маленьких...

1918 рік. Голодний Петроград. Республіка палахотовить у вогні громадянської війни, а нарком Луначарський знає, що революційному народові потрібні не лише гострі багнети, народові потрібне гостре пристрасне слово, нове світле мистецтво. В голодному Петрограді працює театральна школа під керівництвом видатного режисера Вів'єна. Серед учнів театральної школи — вісімнадцятирічна Женя Опалова...

Через три роки Євгенія Опалова стає професійною артисткою, виходить на професійну сцену. І так з дня на день уже п'ятдесят років.

Коли Євгенію Еммануїлівну запитують, чому серце її лежить саме до комедійних ролей, вона відповідає:

— Все почалося з сатири. Епоха зробила мене сатириком на сцені. Бачите, в двадцяті та ще й на початку тридцятих років мені довелося працювати в театральних колективах, які складалися з 2—4 ак-

торів. Це були маленькі агіттеатри, але вони робили велику справу. Маріїнською системою ми виходили у Волгу, потім пливли пароплавом до Рибінська, а вже звідти на скрипучих возах, а частіше власними ногами заходили в такі «ведмежі кутки», де саме слово «театр» було дивиною. Добратись туди великому колективу — та ще й з декораціями, реквізитом, костюмами — було просто неможливо. Але коли б театр зрештою і добився в ті краї — де взяти сцену? Тому «трупа» складалася з двох, трьох, найбільше — чотирьох акторів. Само-собою, таким колективом Шекспіра чи Шіллера не освоїш. Та чи й дійуть вони до малописьменної, темної, непідготовленої аудиторії? А от інсценізації оповідань Чехова, гуморесок молодого Валентина Катаєва, фейлетоні Ільфа і Петрова, вірші Маяковського, байки Дем'яна Бєдного доходили — і здорово доходили! Крім того, ми, «синьобузники», часто були й драматургами. Самі писали комедійні скетчі, в яких висміювали куркулів-мироїдів, п'яниць, спекулянтів. Особливо довелося по-працювати в роки, коли почалася суцільна ліквідація неписьменності. І з тих пір я твердо переконана, що немає іншого літературного, драматичного жанру, який міг би зрівнятися із сатирою за силою впливу на людину.

В середині тридцятих років Євгенія Еммануїлівна працювала в Москві, а в 1936 році її запросили до Києва.

— Отже, — всміхається вона, — цього року в мене ще один, хоч і не офіційний, бо не кругла дата, ювілей — тридцять п'ять років на сцені Київського російського драматичного театру імені Лесі Українки..

За ці роки київський глядач встиг полюбити Опалову, а Опалова — київського глядача. Євгенія Еммануїлівна вважає Київ

чи не найтеатральнішим містом у світі. Може, це місцевий патріотизм, бо за тридцять п'ять років можна стати корінною киянкою!

— Ні, — вперто заперечує Євгенія Еммануїлівна, — такого вдячного глядача, як у Києві немає ніде у світі. Бути глядачем — теж талант, а в Києві надзвичайно талановитий глядач.

Траплялося Євгенії Еммануїлівні грati i в українських спектаклях...

— Жити на Україні і не знати української мови? Смішно! Але одна справа розмовляти «суржиком» із знайомими, і зовсім інша — літературною мовою зі сцени. Спершу моя вимова смішила партнерів на репетиціях, а потім пішло краще, краще, і на спектаклі я заговорила, як селянка з-під Полтави.

...Розповідати про Опалову — це розповідати про її ролі. Хочеться, щоб вона сама розповіла про них. А Євгенія Еммануїлівна скрушно-комічно хитає головою.

— З ролями мені не щастить усе життя! — Чому??

— Все своє життя, як то кажуть, з молодах-юніх літ я граю бабусь. У кращому разі — таки добре вже підтоптаних жіночок. Ще зовсім зеленим дівчеськом мені доручили роль Мерчуткіні з «Ювілею» Чехова. З тих пір, як правило, доручають грati самих тобі старушенці. Тепер, правда, не без підстав; — сміється вона.

— Але ж кожне правило мусить мати виняток?

— Був один такий виняток. 1930-го року зіграла я роль людожерки Еллочки в інсценізації твору Ільфа і Петрова «Дванадцять стільців», а тоді — як пішли старушенці...

Пішли... і немає двох однакових. Одні гротескою злі, інші лірично ніжні, або всі — або комедійні, або гостро сатиричні.

Тут і пані міністерша з безсмертної комедії Нушича, тут і старчиха з «Кремлівських курантів» Погодіна, і жінка-професор із «Соло на флейті» Микитенка, і тітка Констанца із «Звичайної людини» Леонова, і Бардіна із «Ворогів» Горького, і пані Дульська, кумася із «Сорочинського ярмарку», маті із «Платона Кречета» Корнійчука і ще, і ще, і ще багато, багато інших.

Проте є серед робіт народної артистки УРСР Євгенії Еммануїлівні Опалової два обrazy, які чи не найбільше полюбилися глядачам. Це місіс Севідж з п'єси прогресивного американського драматурга Д. Патрика «Дивна місіс Севідж» та Гицка із гротескової комедії болгарського драматурга Костова «Великоманієв».

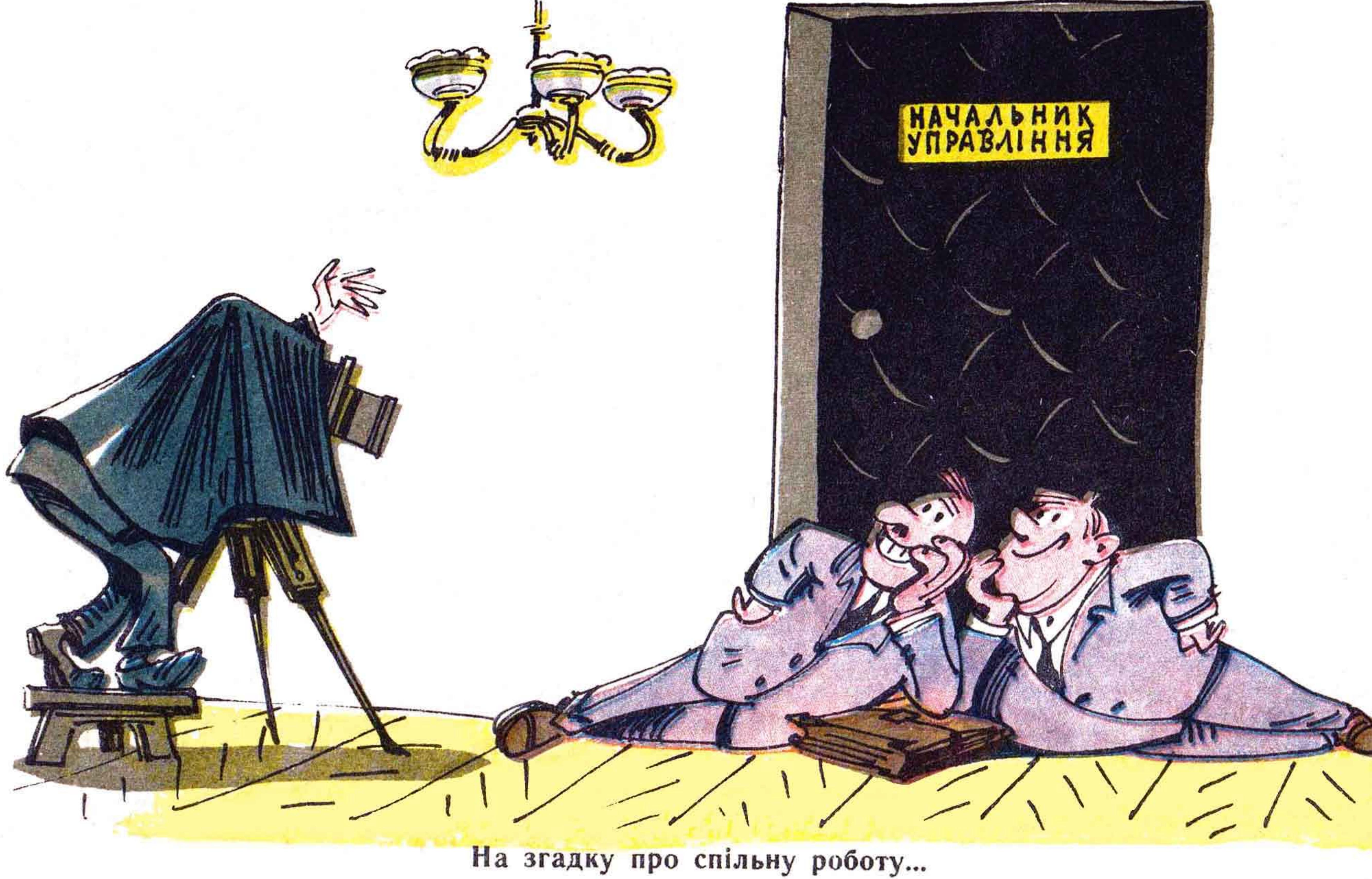
На прем'єрі «Великоманієва» були болгарські друзі (до речі, спектакль у театрі ім. Лесі Українки ставив болгарський режисер Цветан Цветков) і вони визнали, що кращої баби Гицки їм бачити не доводилось.

— Євгенія Еммануїлівно, розкажіть, як ви працювали над образом баби Гицки?

— Це довга розмова. А про одну деталь розповім. Ви звернули увагу, як ходить баба Гицка? Ніби горобець стрибає. Так смішно до війни ходила одна старенка куховарка. Тут, у нас у Києві, на Пушкінській. Я підгледіла цю ходу для себе, як для артистки, «відклала» в пам'яті на потім для якоїсь ролі. До якої ролі не приміряла — не те. Аби тільки глядачів смішили? Не те, не те... Минуло понад тридцять років, доручають мені роль баби Гицки. Приміряла оту гороб'ячу ходу до неї — якраз! Ніби ту ходу «шили» на бабу Гицку. Зовнішні ознаки і внутрішні риси характеру не можна розривати. Інакше вийде не сатира, не комедія, а комедіантство. Аktor мусить це глибоко усвідомити, мусить знати, для чого він виходить на сцену...

...Народна артистка СРСР Євгенія Еммануїлівна Опалова знає, для чого вона виходить на сцену.

Микола БІЛКУН
Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА.

На загадку про спільну роботу...

ДЛЯ РОДИННИХ СВЯТ

ВИСТАВКА ШИРНЕТРЕБА

КОЛИ ПРИЙДУТЬ ГОСТИ

Кому не знайома така ситуація: сидить за столом, але не дивляться в тарілки. Гості захоплені телепередачою. І навіть заклини господині «Інте, інте, дорогі друзі!» не можуть їх одірати від телевізора.

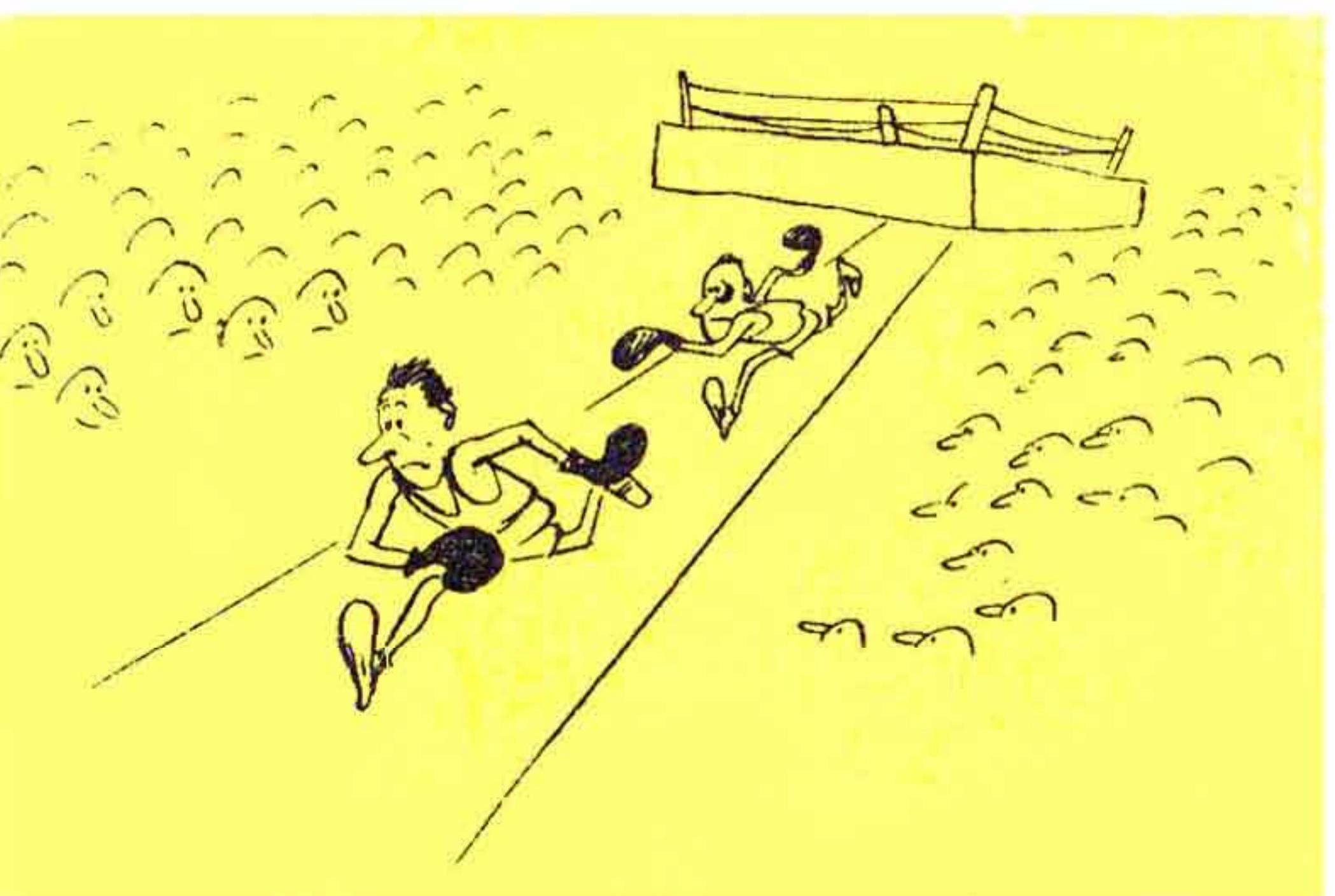
Саме для таких випадків наша виставка має 80 новеньких харківських телевізорів — «Беріза-2». Встановіть іх і сміливо вмикайте. Гарантую: телепередача не відриває гостей — у телевізорів немає зображення.

ДАРУЙТЕ ТЮЛЬПАНЫ

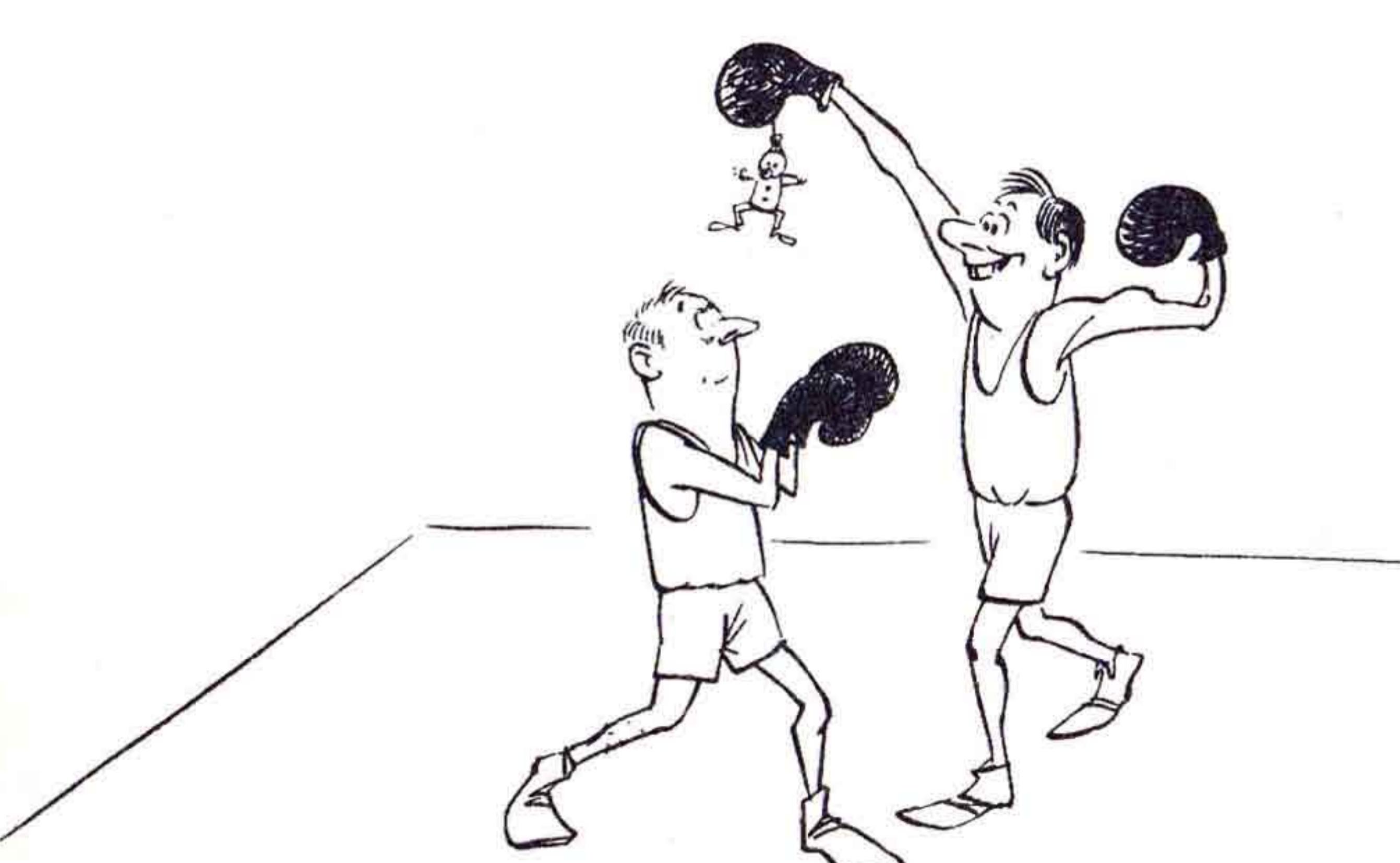
Відомо, що найприємніший святковий подарунок — квіти. Та, може статися, що квіти на свято дісталися вам не пощасти. Не хвилюйтесь! Про вас подбали працівники виробничого комбінату Борщівської райпоживспілки (Тернопільська область). Вони виготовили велику партію тюльпанів з... дерева. Дерев'яні тюльпани дуже подібні до живих тим, що у них, як і в справжніх квітів, пелюстки осипаються — відклешуються.

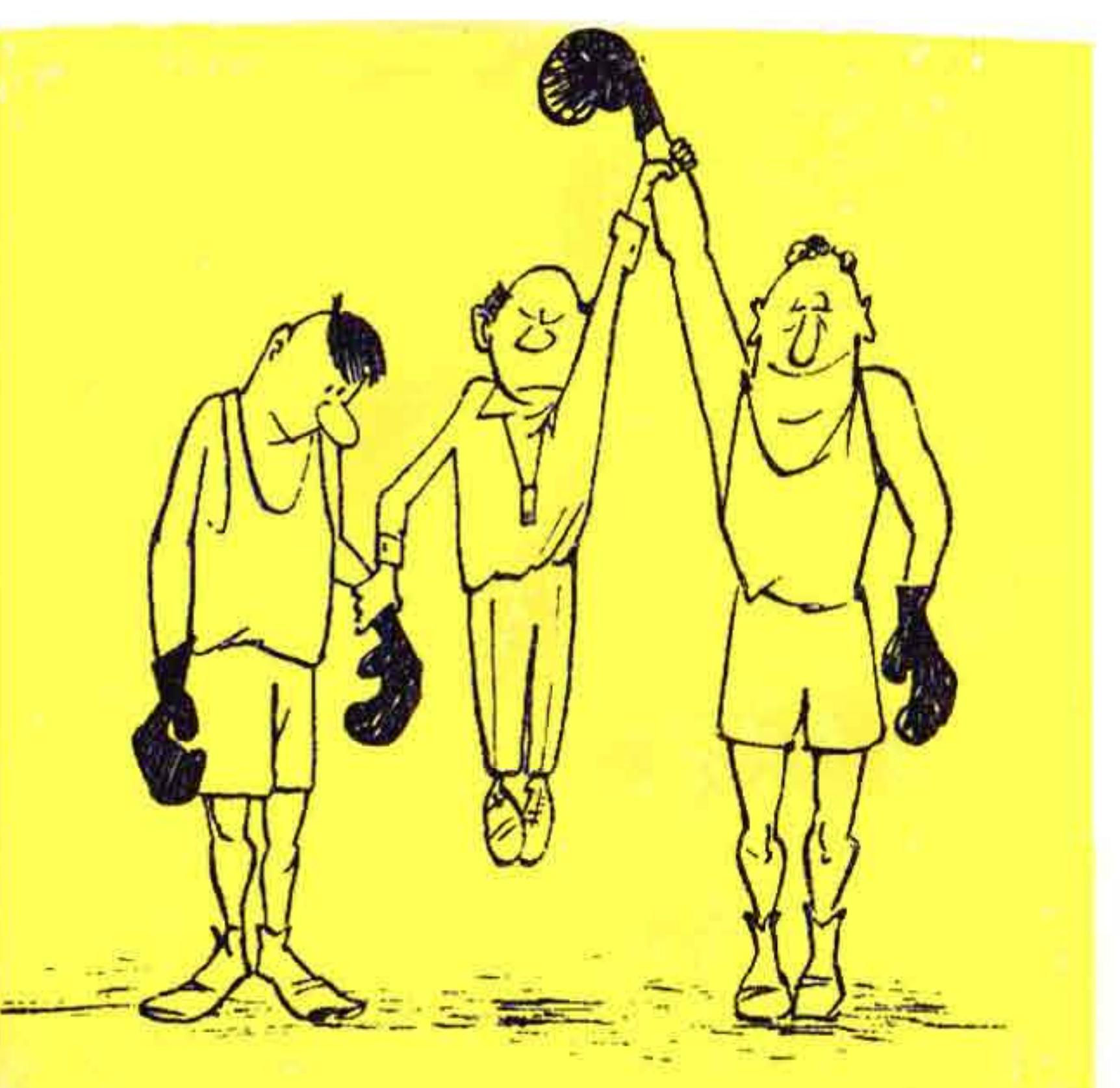
БОКС — СПОРТ МУЖНІХ

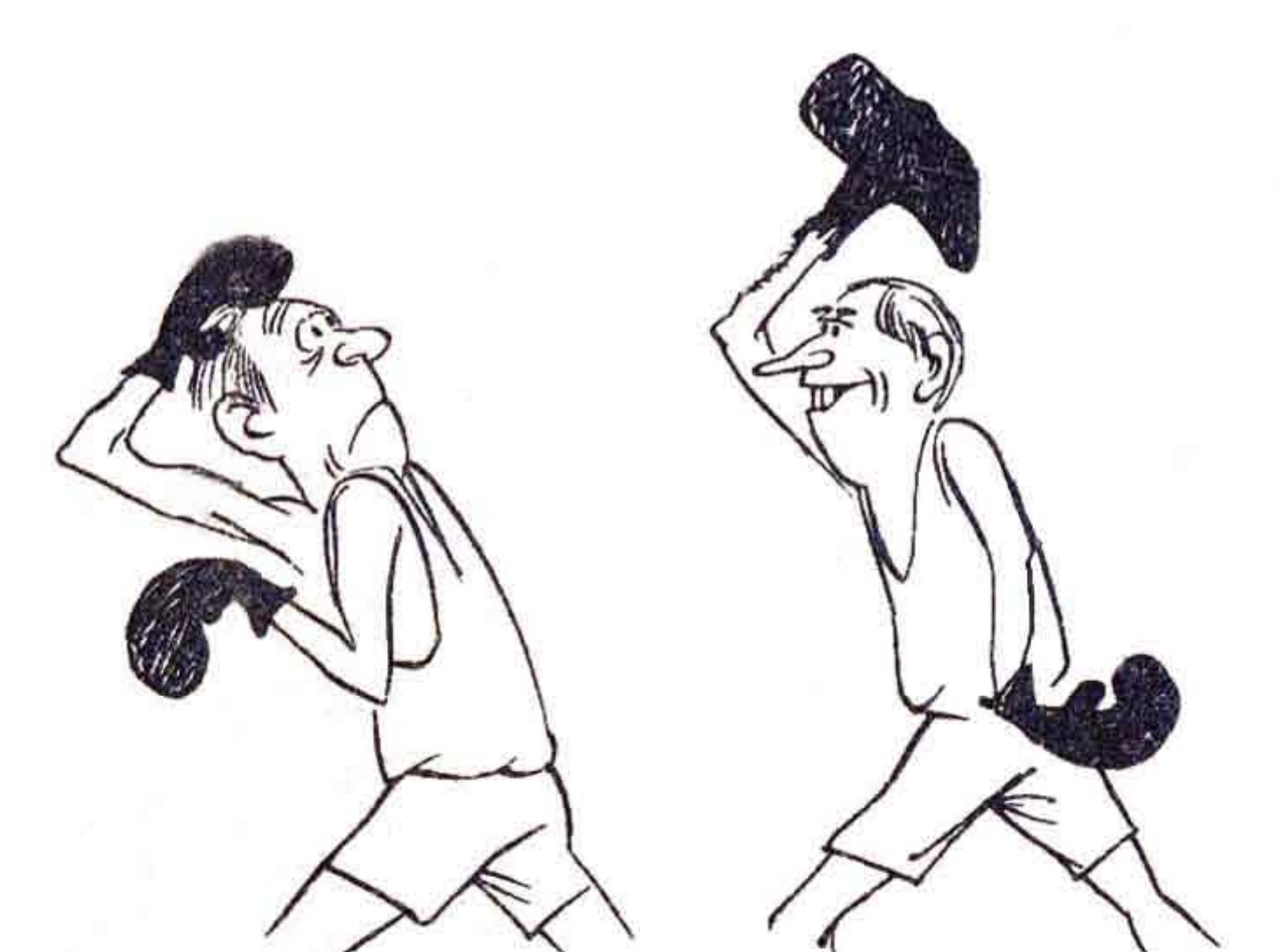
Без слів.

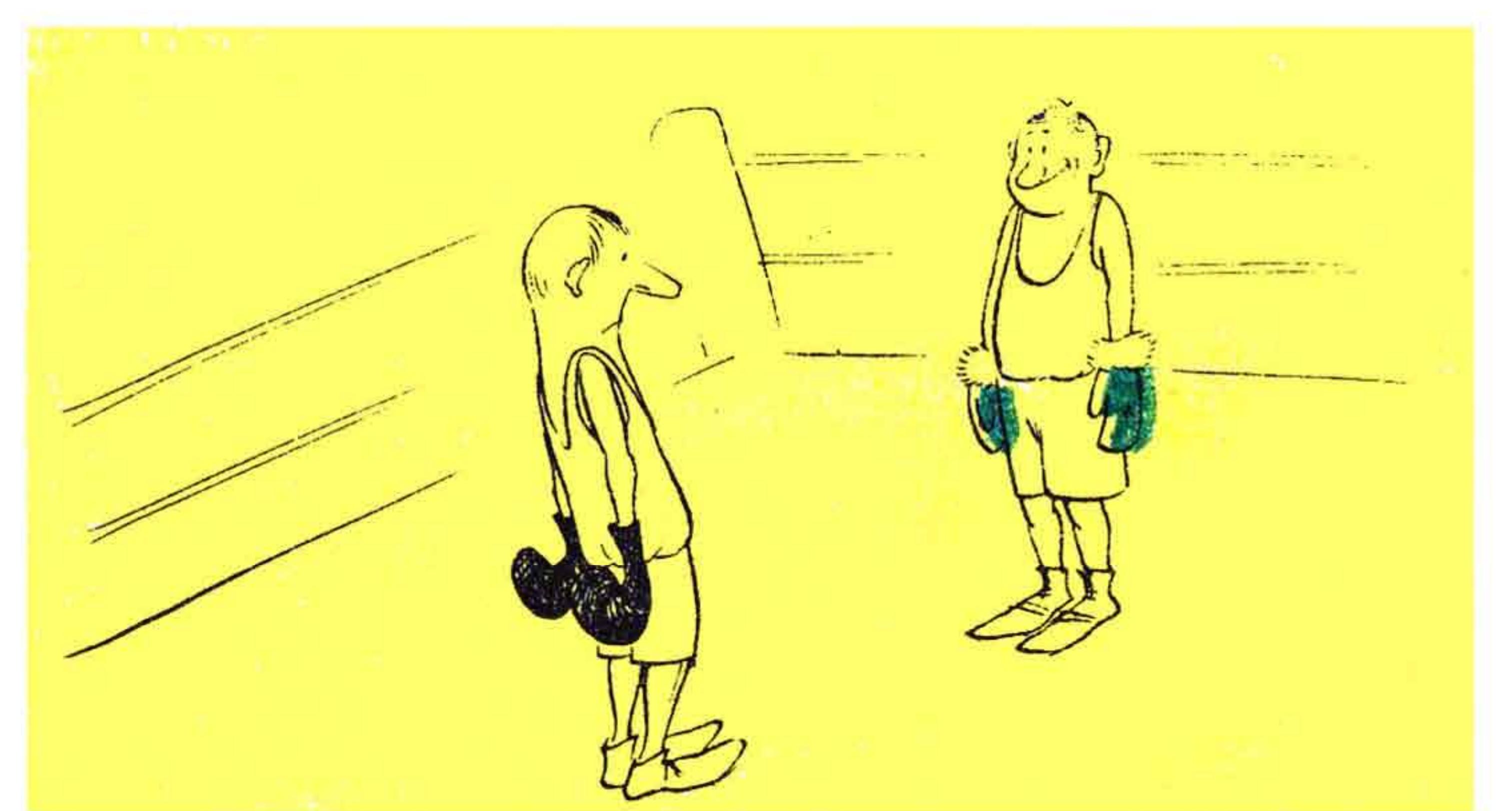
Без слів.

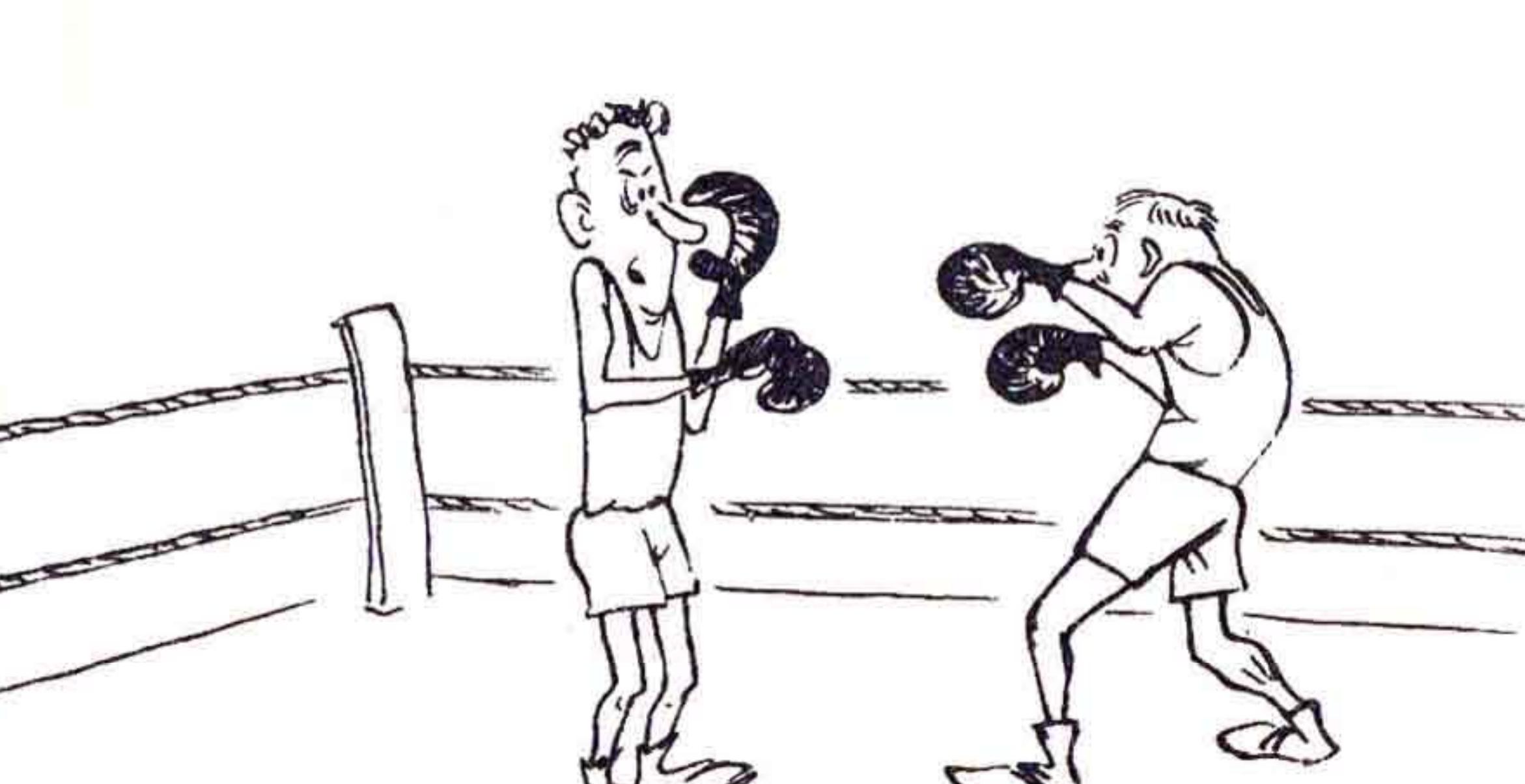
Без слів.

Без слів.

Без слів.

— Хоч не наставляй мені синців, я сьогодні маю йти в гості!

В Одесі чудо сталося.

Стояли собі дві жінки, розмовляли про се, про те. Дійшли до діточок.

— Ваш Костя у садочку? — спитала одна.

— Де там! Бачите, он той садочек, — показала на забуту недобудовану споруду. — Вже рів будують, бодай воно згоріло...

І раптом з вікна другого поверху недобудув повалив дим. Язики полум'я лизали віконні рами...

* * *

В недобудованому садочку швейного об'єднання ім. Воровського вже були погашені останні іскри пожежі, як на об'єкті з'явився якийсь солідний дядя. Одні кажуть, нібито був начальником будівельно-монтажного управління № 10 яке «тягне» той садочек, С. Я. Шадхан. Інші запевняють, що сам керуючий трестом «Одескітлобуд» Р. О. Богданов. Треті кажуть, що це просто був якийсь уболівальник за народне здоров'я.

Упіймав той дядя маленького Костю і повів ділову розмову:

— Ти підпалив?

— Я не хотів... Бавився в садочку...

— А не соромно тобі! Це ж людська праця. Це ж державні гроші. А ти іх на вітер пускаєш. Де ти набрався такої байдужості? Такої безвідповідальності?

Костя засунув палець у ніс і захникав. Виховання вплинуло.

* * *

Кажуть, що звичка — друга натура.

У кожного з тих, хто відповідає на Одещині за будівництво дошкільних дитячих закладів, натура, безперечно, своя. Проте звичка в усіх спільна: ставиться до того будівництва, як мачуха до пасербиці.

Перш за все, тут плутають місяці з роками. Скажімо, термін будівництва дитячого комбінату кілька місяців, а розтягають його на кілька років. Так тягнули в Ширяєвому, так тягнули в Сараті, так тягнути у Білгород-Дністровську, так тягнути у Балті.

Правда, кожен тягне по-своєму. Взяли для прикладу трест «Одессільбуд», яким керує В. П. Лисенко. Розпочав цей трест будівництво дитячого комбінату в Іванівці ще минулого року. Та дотягнув до перекриття і зупинився.

— У чому справа? — питаюти будівельники.

— Бачте, тут не тільки справа, а й зліва, — жартують будівельники. — Справа — нема крана. І нема чим його притягнути. А зліва — начальство думає, чи не забрати цей об'єкт від ПМК-2, себто від нас, та передати ПМК-1...

«Думало» начальство два місяці. І передумало. Нарешті знайшлася тяглована сила, щоб перетягти кран. Та будівельники знову

НА РАДІСТЬ ЖІНКАМ

Нерідко перед тим, як сісти за святковий стіл, деякі не дуже тактовні жінки суверно попереджають чоловіків: «Дивись мені, не напийся». Чоловіки, природно, ображтаються, і від того їхній святковий настрій пусться. А чи можна зробити так, щоб і жінки були сповідні, і чоловіки не ображалися?

Можна! Треба тільки купити пляшку «Горілки» виробництва Ворошиловградського горілчаного заводу, — і сімейного конфлікту не буде. У горілці плаває стільки різного сміття, що навіть найзважливіші випивохи погідують пригубити чарку з таким пілом.

ДОМАШНЯ ПІРОТЕХНІКА

Є люди, що не уявляють свята без шумових ефектів. Саме для таких любителів піротехніки Львівський пляшковий завод випускає пляшки під сирію «Апельсинове». Як тільки температура повітря піднімається вище 20 градусів, пляшки із сиром починають вибухати.

ЗВОТНЕМ

ТА БЕЗ ВОТНЮ

своєї затяги: нема тяглової сили, щоб цемент та вапно тягти...

В Одесі, на масиві імені Тайрова, домобудівний комбінат № 2 комбінату «Одеспромбуд» також заклали кілька камінців нового дитячого комплексу. Радії батьки, підстрибували діти. У відділі народної освіти потирали руки:

— Нарешті! У третьому кварталі будемо мати дитячий заклад.

Від першого камінця до квітки будівельники обіцяли проскочити на всіх парах. Для такого оптимізму, мовляв, у них є всі підстави — садочки будуть складати швидкісним методом з спеціальних панелей.

І швидко охололи. Не знаємо, чим пояснює це охолождення керівник комбінату Ю. Я. Митницький, а головний інженер П. В. Єфремов запевняє:

— Ми не винні. Винен проектний інститут і віділ капітального будівництва міськвиконкому. Інститут спроектував садочки з панелей, а панелі таких в Одесі нема. Ми просимо завідувача відділу капітального будівництва міськвиконкому В. М. Чуприна, щоб дозволив гнати стіни з цегли або з черепашника. А він — як

— От круті! — обурюється В. М. Чуприн. — Самі ж просили: «Перепроектуйте всі садочки на панелі. Бо ми переходимо на швидкісні методи. Самі панелі будемо виробляти, самі з них будемо садочки складати». Перепроектували. А тепер просять: «Дозвольте з цегли або з черепашника бо щось не витанцюється...» Дозволили...

Значить, витанцювати язиками дяді з другого домобудівного комбінату.

Дяді з тресту «Одеспромбуд», який повинен будувати дитячий садок у селищі імені Котовського, також не дають спокою своїм язикам. Зате на будівельному майданчику — повний спокій. І уявіть — це анітрахи не позначається на спої керуючого трестом Б. Є. Шойхета.

Звик чоловік.

* * *

В житті діє сурова закономірність. Коли ти щось робиш без голови, то щось обов'язково впаде тобі на голову.

І падає. Правда, часом не тому, кому слід, але падає. Спочатку падає на голови працівників освіти клопіт, де події діточок. А потім на голові діточок і працівників дитячих закладів падає стеля.

Дитячі садочки №№ 174 і 205 у м. Одесі будівельно-монтажне управління № 14 тресту «Одесцівільжитлобуд» здalo лише мінулого року. А вже не тільки штукатурка відпадає, а й кватири не зачинаються, двері покручені, підлога скрюблена, стіни дірів, покрівля протікає. Проте на голові начальника будівельного управління І. В. Баршака та керуючого трестом М. О. Харькова ще нічо не впало. Так само, як і на голову начальника пересувної механізованої колони № 8 В. К. Маруняка. Хоч і у дитячому садочку, який рік тому здали його підопічні в селищі Радісному Іванівського району, також усе сипється, усе падає.

* * *

Досі я вважав, що вогонь неабияку силу має. І в прямому, і в переносному розумінні.

І справді, на Одещині батьки палають бажанням влаштувати в садочках своїх дітей. Горячі працівники народної освіти в нерівній борні з будівельниками за те, щоб ти своєчасно і якісно будували садочки. Горячі плані здачі тих садочків. Горячі державні гроші... А от будівельників — не бере. Правда, недобудовані дитячі садочки швейного об'єднання ім. Воровського, як уже на початку мовилося, теж загорівся. В прямому розумінні. Але до вогню творчого ентузіазму, до палкого почуття відповідальності одеських будівельників за свою роботу цей факт не має як ніякого відношення.

Навіть навпаки.

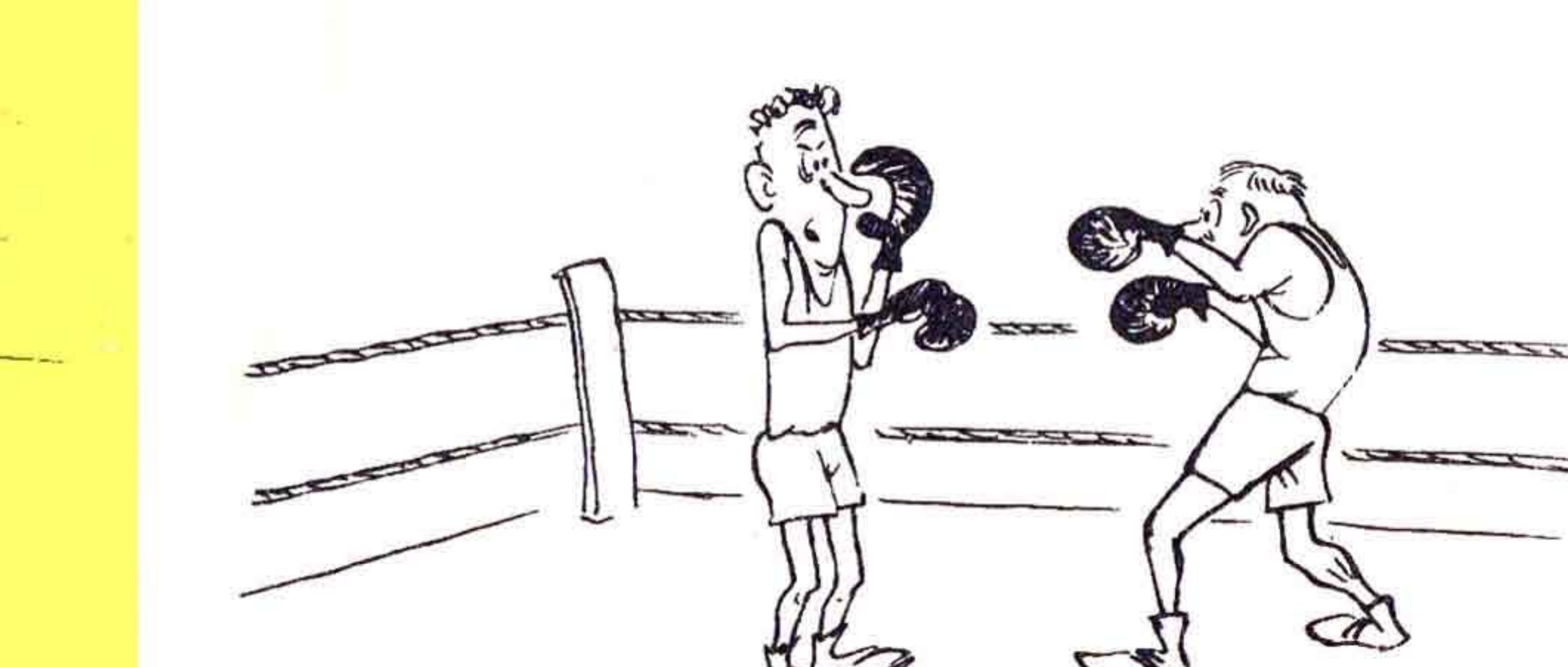
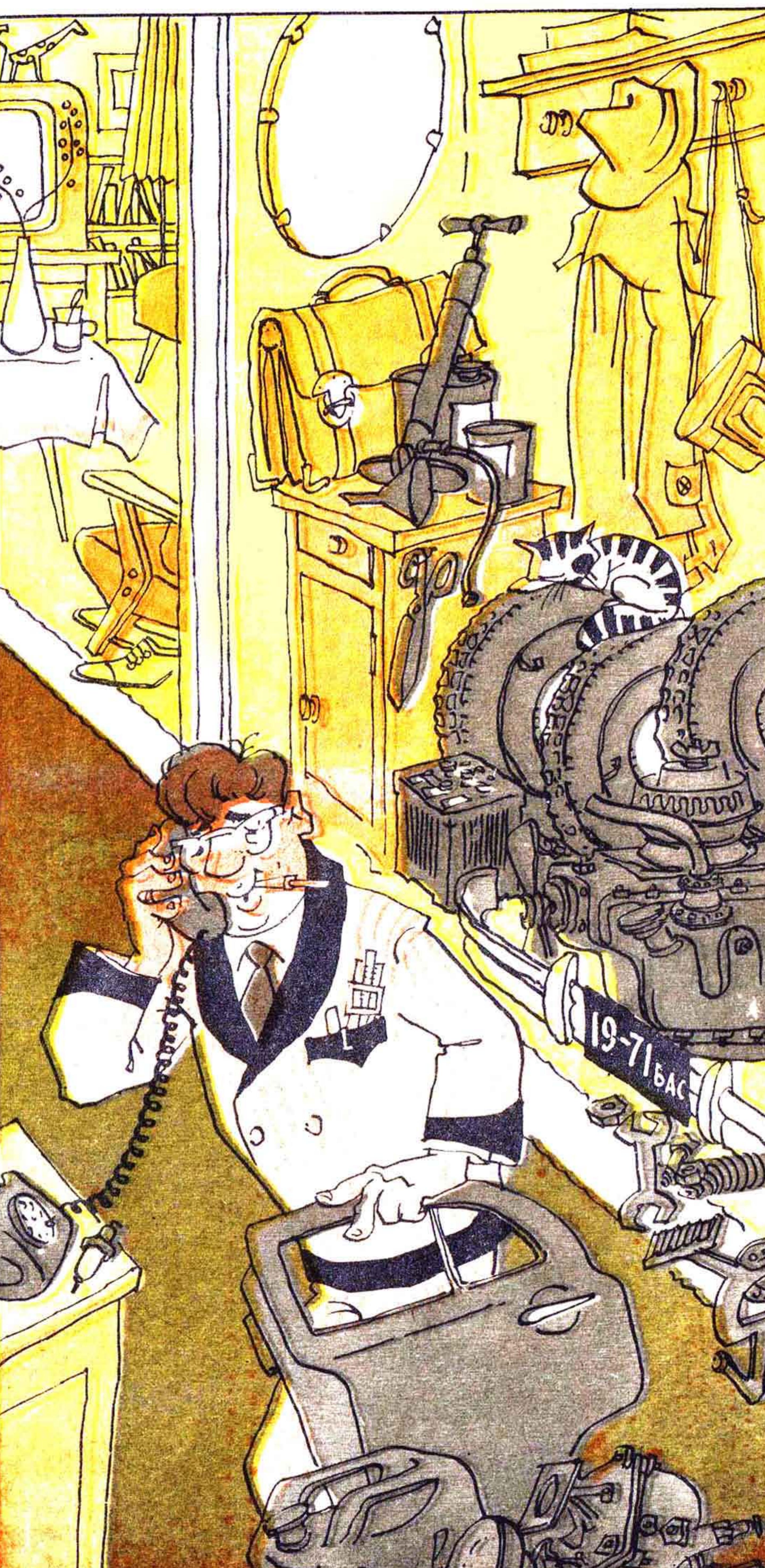
Є. ДУДАР,

спец. кор. Перця.

Одеська область,

ПОКИ НЕМАЄ ГАРАЖА

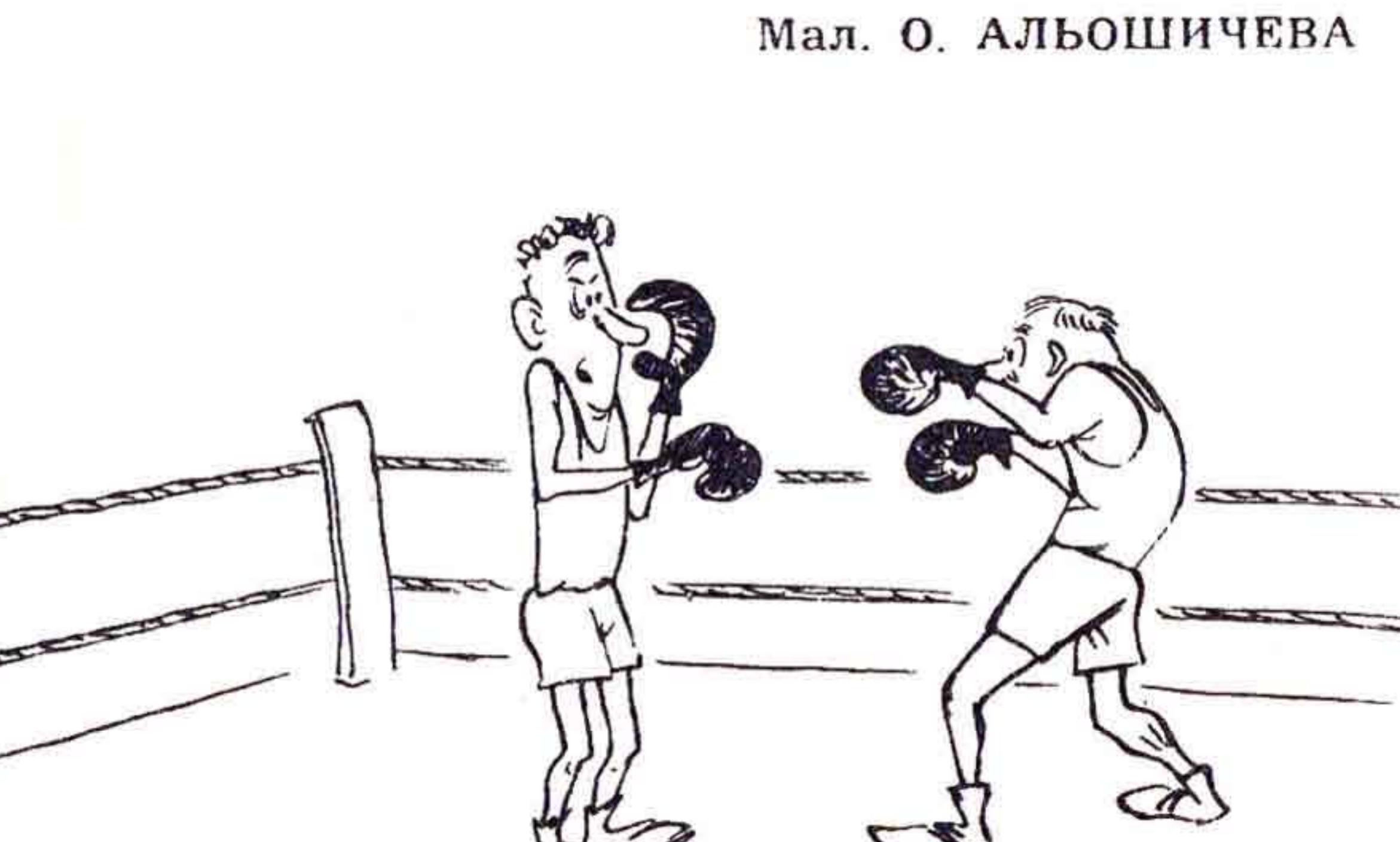
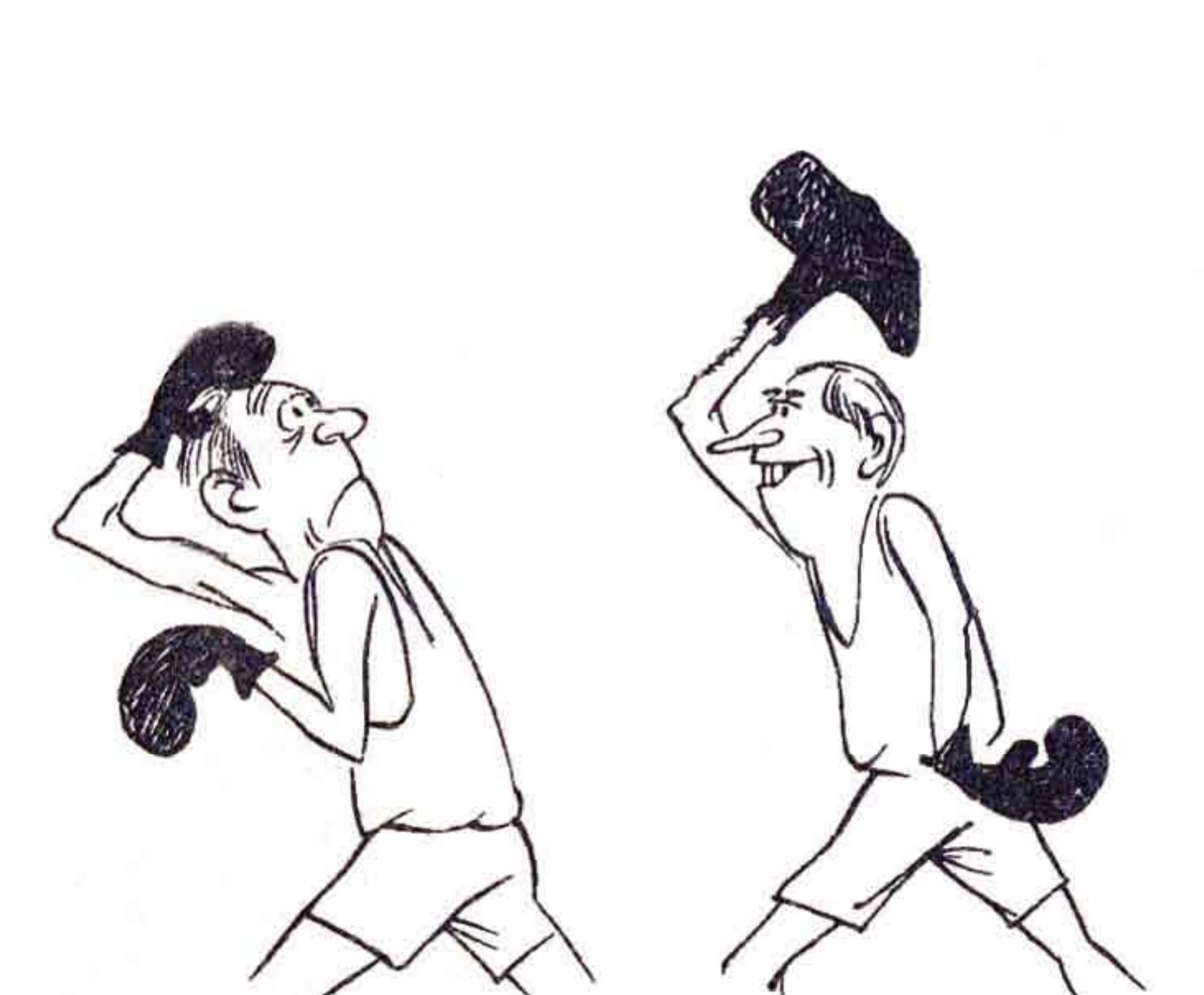
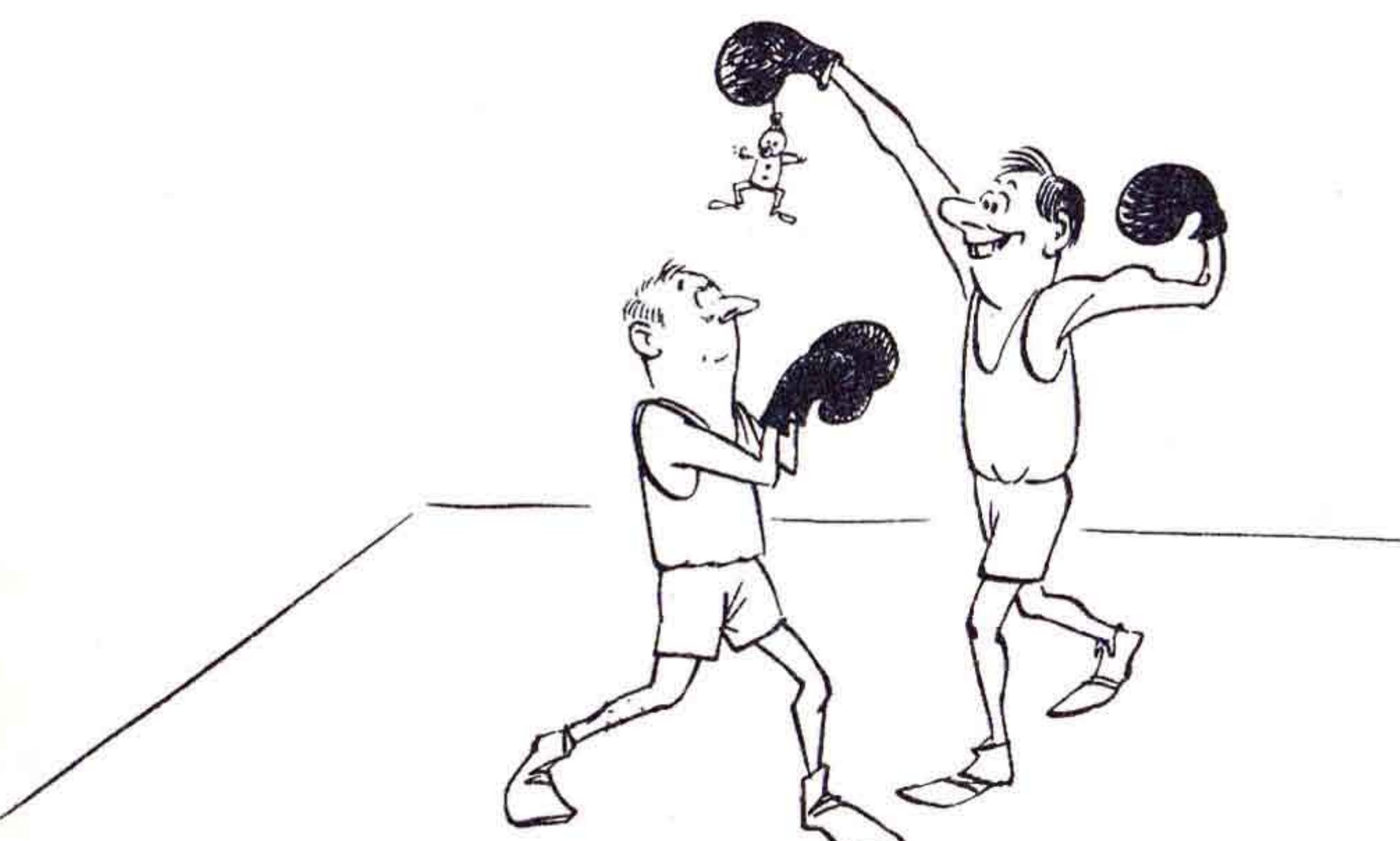
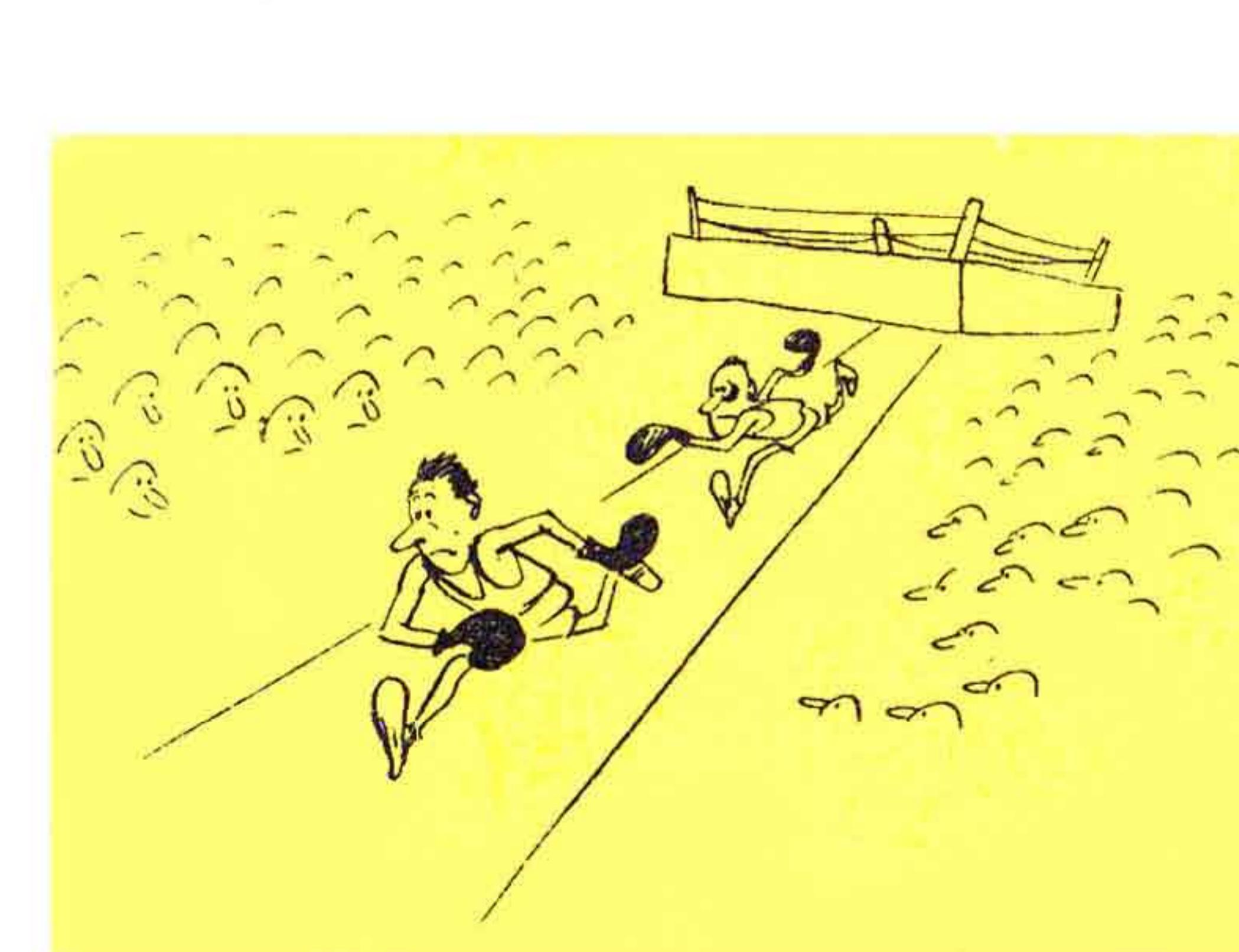
Мал. В. СТАРЧИКОВА

— Не хвилюйся! Я швиденько складу машину і приду!..

БОКС — СПОРТ МУЖНІХ

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

— Хоч не наставляй мені синців, я сьогодні маю йти в гості!

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Народні Успіхи

МАБУТЬ, ПРАВДА

— Іване, чи правда, що твій син покинув школу?
— Мабуть, правда — ти вже п'ятий мені про це говориш.

НЕ ЗНАЮ, ЩО ЗРОБЛЮ...

— Миноло, зараз же злазь з дерева, а то я не знаю, що з тобою зроблю... — гукає мати.
— Мамо, поки ти надумаєш, що зі мною робити, я ще трошки посиджу... — відповідає синок, обриваючи яблука.

Повідомив А. БУРАЧОНОК
з м. Ясинуватої
Донецької області

ЗАСПОКОІВ

Підходить бабуся до магазину і каже:
— Зважте мені десять кілограмів борошна, — потім сама до себе: — Десять я, мабуть, не донесу...
— Нічого, беріть десять, я тан зважу, що донесете, — заспокоїв продавець.

ЗНАЙШОВ

Пішли до лісу два діди. Кілометр через шість один каже:
— Щось муляє... Сів на пеньок, зняв чобіт, потрусиш. Випало шило.
— Бачиш, де воно, а я його два дні шукаю... — сказав дід.

Повідомив І. С. ПРИХОДЬКО
з м. Нової Каховки
Херсонської області.

ЗАМОРИЛАСЯ

— А чого це ви, кумо, так спініли, робили щось важче?
— Та робила... лаялась цілий рік он з тією ротатою Галькою, так воно трохи й той... потом пройняло...

ЗРОБІТЬ КУЛЬОК

— Бабуню, зробіть мені з газети кульочок! — попросила онука. Бабуся зробила.
— А тепер, бабуню, полізте на вишню та нарвіть мені в нього ягід.

Повідомив О. ЧИЖЕВСЬКИЙ
з м. Запоріжжя.

ЯКИЙ НОМЕР!

— Степане, який ти розмір чобіт носиш?
— Сорок п'ятий. А як без онуч, то тридцять дев'ятий, а як ноги помити, то тридцять шостий.

Повідомив В. ШКЛЯР
з с. Радвина
Шореївського району
Чернігівської області.

ДЕ ТА КОМАНДА!

Одна бабуся шукала пожежну команду, щоб узяти довідку про свого чоловіка, який там колись працював. А як звуться ця команда, забула. Та й питає перехожого:

— Скажіть, будьте ласкаві, де тут та команда, що вони там лежать, лежать, а потім скопляться та як побіжать...

Повідомив А. П. ПЕРЕПЕЛИЦЯ
з с. Широкого
Дніпропетровської області.

мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— А ніжки. Пальчики оближеш!

ХРОНІКА НОВИН

МУЖНІСТЬ УЧЕНОГО

Молодий ботанік О. Волощук успішно захистив свою першу наукову публікацію від співавторів.

БЕЗ ВІДРИВУ ОД ВИРОБНИЦТВА

Муляр будівельно-монтажного управління № 1 Цегелько свою обідню норму — чвертку горілки — випиває, не поліщаючи робочого місця. Економлячи час, тоз. Цегелько не відлучається до магазину: він приходить на роботу із чверткою у кишенні.

БЛАГОРОДНИЙ ВЧИНOK

Студент-п'ятикурсник М. Ковал'чук, виходячи з трамваю, поступився своїм місцем старенійкі

бабусі. Це вже другий благородний вчинок студента Ковал'чuka: ще першокурсником він, штовхнувшись у трамваю незнайомого дідуся, вибачився.

АКТИВНИЙ ВІДПОЧИНOK

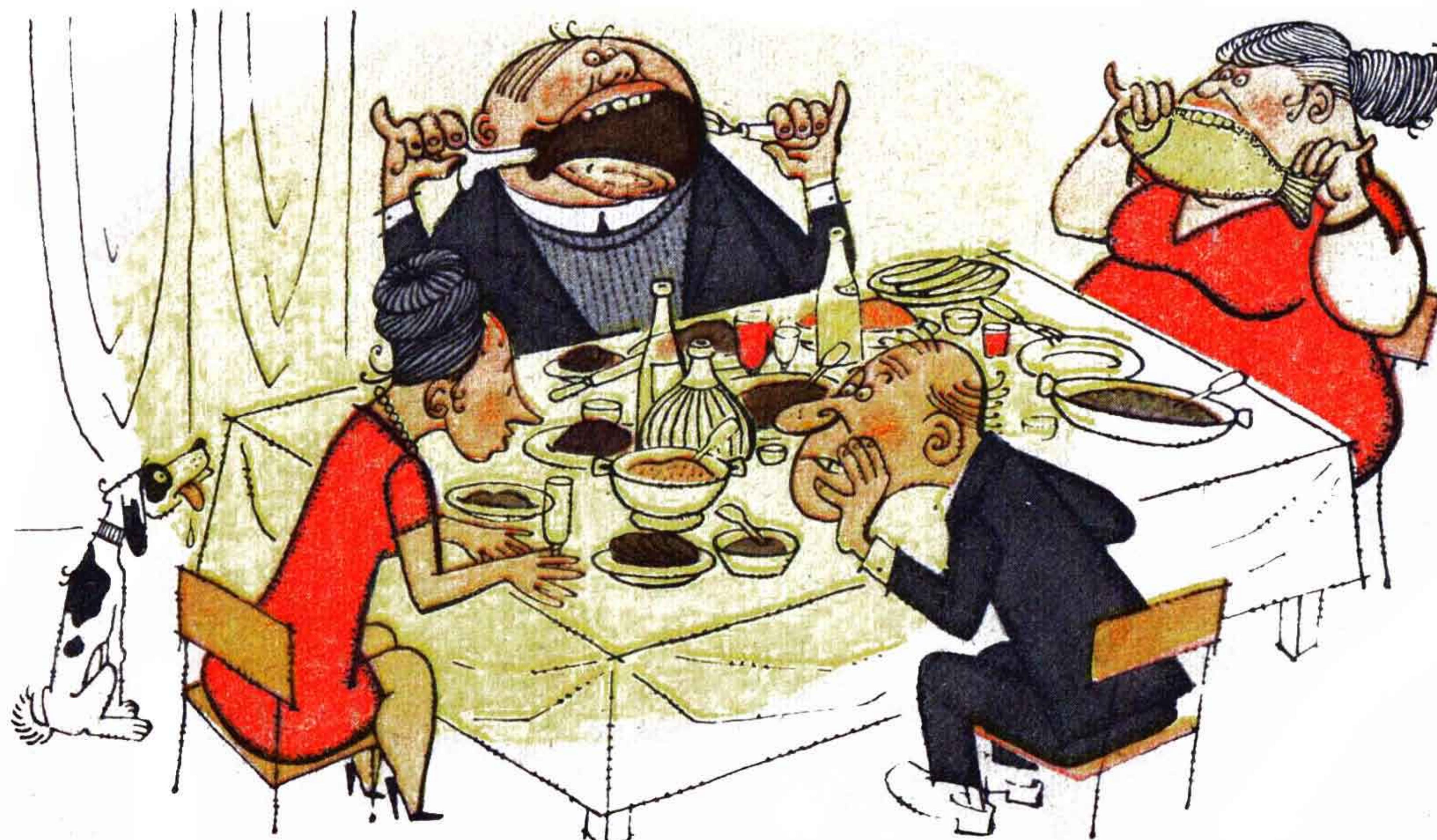
Активно проводить своє дозвілля інженер І. Дзусь. У вільний від роботи час він бігає по магазинах, шукаючи собі портфель.

ПАМ'ЯТНА ЗУСТРІЧ

Учень 1-го «А» класу Юрко Ногтеса надовго запам'ятав зустріч із своїм батьком, коли приніс додому щоденник із самими двійками.

Черговий хронікер
Л. ШИЯН.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— А ти ж казала, що в них гастрит!

настірливі думки

Дуже неприємно усвідомлювати, що дві речі — розум і каяття — завжди приходять до нас із запізненням.

Очевидно, золотим віком був саме той, у якому люди ще не знали золота.

Бувають люди, схожі на крамничку, у якій весь товар виставлено напоказ в одному віконці.

Ворогові, який тікає, не шкода і золотий міст побудувати.

Немало є таких, котрі скільки заплющуючи очі і дивитися на світ вухами.

Мистецтво бути мудрим полягає в умінні знати, на що не слід звертати уваги.

Нічого так добре не запам'ятають учні, як помилки своїх учителів.

Коли не мають своєї душі — залязять у чужу.

Незавидна доля того, кому ніхто не завидує.

Друге одруження — це другий випадок тріумфу надії над досвідом.

Василь КАРИЙ.

Славомир МРОЖЕК

«В пустелі і в пущі»

ГУМОРЕСКА

Нас викликав головний і сказав:

— Соромите нашу установу. Нічого не читаєте. Мені доповіли, що в інститутській бібліотеці є, наприклад, дуже гарна книга Генріха Сенкевича, яка називається «В пустелі і в пущі». Так вона наявіть нерозірана. Щоб мені до першого кожен її прочитав. Питатиму особисто. І ніяких лікарських посвідчень не прийму.

Від головного ми вийшли пригнічені. Врешті, хоч не хоч, на-

мітили для читання одного референта:

— Ти наймолодший і не маєш сім'ї. Віділімо тобі столик біля буфету. Сядеш собі й будеш почитувати. Щовечора розповідатимеш один розділ. За кожний розділ ставитимемо тобі один або два кухлі пива — залежно від того, довгий розділ чи короткий.

Спершу все йшло як слід. Але через тиждень референт почав вимагати вже три пива за розділ. Ми погодилися, бо справа була термінова. Погодилися й тоді, коли зін довів норму до чотирьох кухлів. Але на п'ятому збунтувалися:

— Була умова на два кухлі за розділ, а ти й так уже одержуєш чотири.

— Так від головного ж я беру три і подвійний портер,— відповів ображено він.— Один ринок, одна ціна.

Нічого не поробиш, довелося змирітися. Ми були в його руках. Але це референта й погубило. Десять із середини книжки він почав усе плутати. Раз сказав, що негр Нель закохався у Стасю, а всна — в нього, іншим разом, що Стася його не хотіла. Врешті-решт, стало ясно, що референт спився. Читання зробило його алкоголіком.

А кажуть, освіта облагороджує. Ми в це не віримо. Бо маємо доказ, що з книгами треба бути дуже обережними.

Переклад з польської
Р. ДАНИЛЮК.

Дали
перцю!

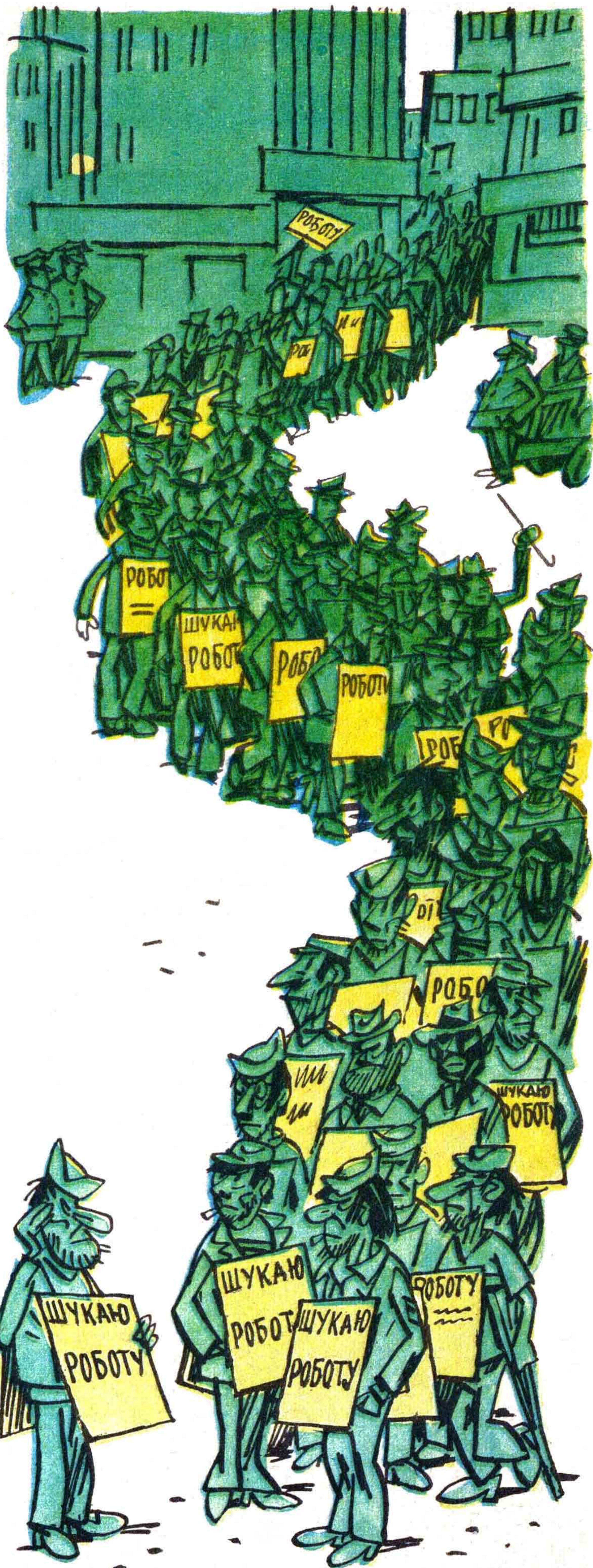
Між Слов'янськом і Кривою Лукою вже давно був відкритий автобусний маршрут. Теоретично. На папері існував точний графік курсування автобусів, були визначені зупинки, виділені водії.

Практично ж на зазначеному маршруті автобуси не з'являлися. І люди діставалися до Слов'янська і до Кривої Луки хто як міг і чим міг. Вони й написали про це Перцеві.

Заступник начальника Донецького обласного виробничого управління пасажирського автотранспорту т. Гращенков повідомив редакцію, що факти підтвердились. За зрив автобусного руху на маршруті Слов'янськ — Крива Лука заступника директора автопідприємства по експлуатації т. Лаврика В. М. з роботи знято.

ПОВЕРНУВСЯ З В'ЄТНАМУ

Мал. В. ГЛІВЕНКА

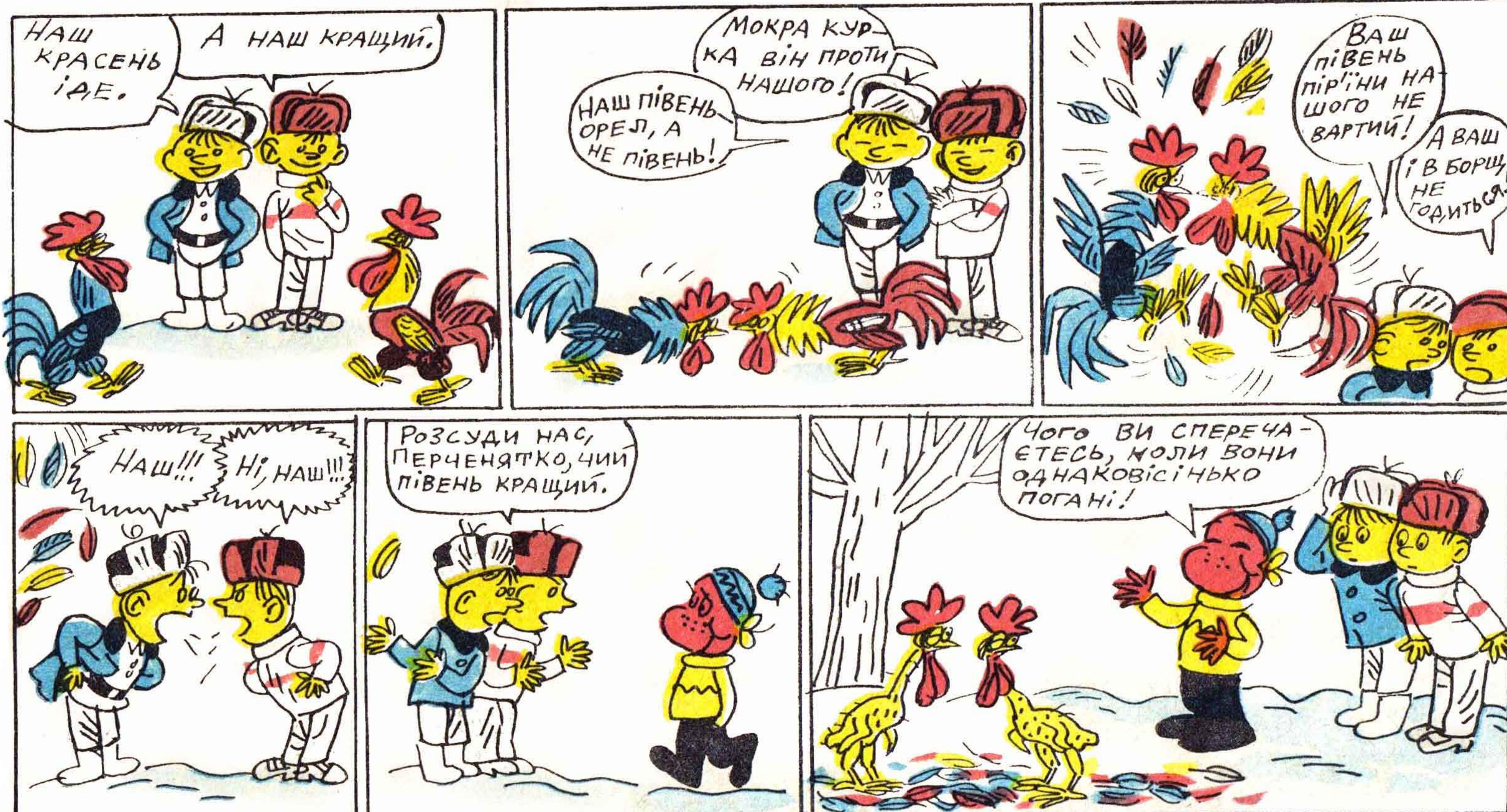
— Дозвольте стати у стрій!..

ПЕРЧЕНЯ

Сторінка
для дітей

Пригоди Перченяти

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

МОРСЬКИЙ БІЙ

Почався урок. Сашко з Вовкою сидять на останній парті. Тут так добре. Займайся чим хочеш. Вовка підсунувся до Сашка і прошепотів на вухо:

— Давай в морський бій зіграємо. Все одно нас минулого разу питали. Трійки поставили. А без діла нудно сидіти.

— Давай, — охоче погодився Сашко.

Вирвали вони з зошита аркуш в клітинку, розставили кораблі і почали бій. Вовка що не стрельне, то в ціль. То підіб'є, то затопить. А в Сашка все мимо та й мимо. Дивиться він — залишилось всього два однопалубних. І тут його зло взяло. Хіба він гірший стрілець од Вовки? Тільки-но хотів черговий постріл зробити, аж раптом чує голос учительки:

— А може, Сашко допоможе?

Він встав і, не задумуючись, випалив:

— 2Б.

Клас від сміху аж ліг на парті.

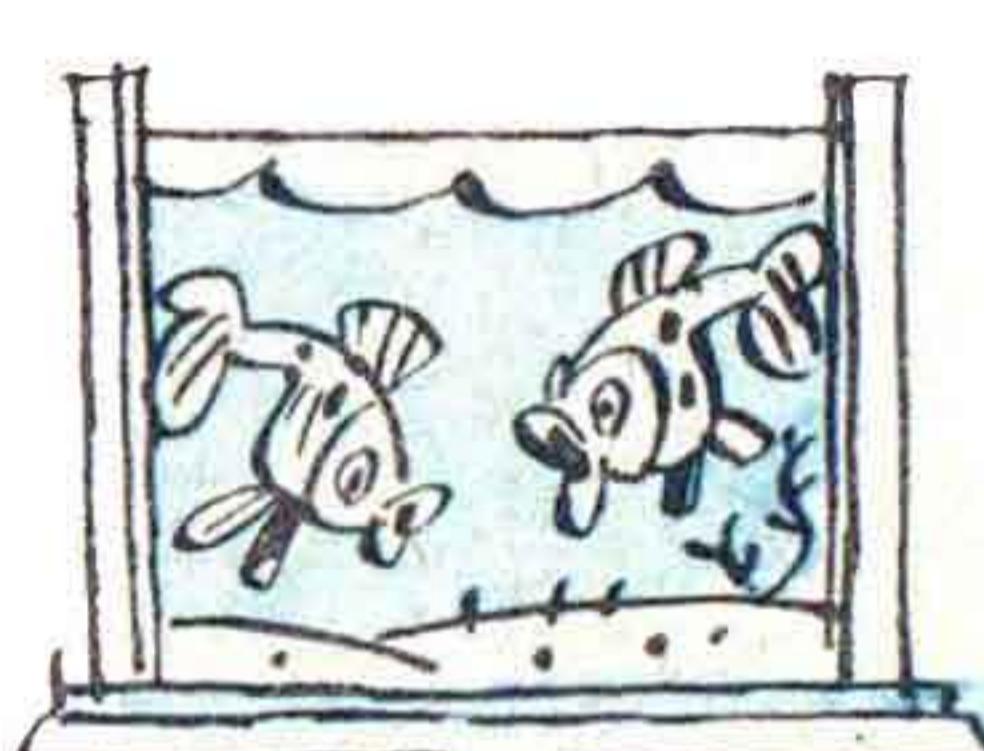
На цей раз Сашко влучив точно в ціль. Вчителька поставила йому у класний журнал «2». Правда, без «Б».

Олексій ШТОЙКО.

ПЕРО БУЛО ПОГАНЕ

Учителька у зошиті сторінки гортає
І в учня-другорічника питає:
— Чого це в тебе помилок
багато так, Семене?
— Перо було погане в мене.

РИБКИ І МАЛЕНЬКА ДОРА

Питає мама в донечки своїй:
— Ти рибкам долила в акваріум водички, Дора?
— Але ж вони не випили ще і тієї,
Що я їм наливала вчора.

С. ВОСКРЕКАСЕНКО.

ПРИЧИНА

— Чого, Васю, ти учишся
Гірше од Миколи?
— Бо Микола живе
бліжче
До нашої школи.
В. ОВЕРЧУК.

ЗАБИЛА ПАМ'ЯТЬ

Каже батькові Микола:
— Геть забила пам'ять
школа:
Йду до школи, а воно
Потрапляю аж в кіно.
Дмитро ПАДРА.

З олівцем по Чуднову

Чуднів належить до тих невеличкіх районців, які скромно іменуються: смт (селище міського типу) і де кожний житель знає про іншого більше, ніж той сам про себе. Словом, у такому районці все на виду.

Якщо тут будуються нові житлові будинки, то жителі заздалегідь знають, де і чи вікна. Стас до ладу адміністративний будинок — все смт знає, де, на якому поверсі, хто сидітиме,

У Чуднові знають майже все. Не знають чуднівці тільки таких речей:

перше: коли до їхніх газових плит почнуть своєчасно привозити ще й газові балони;

друге: коли їхню «парфюмерну фабрику» (так чуднівці називають відгодівельний радгосп, що розкинувся в центрі смт) «згорнути» і перенесуть десь за місто;

третє: коли у чайній «Веселка» бувають свіжі овочі — картопля, помідори, огірки, — якщо їх сюди навіть вносити не завозять;

четверте: коли збудують клуб у Вільшанці (Вільшанця — промисловий центр Чуднова) — тоді, як розваляться ті стіни, що були закладені пересувною механізованою колоновою № 7 два з половиною роки тому, чи після того, як закладуть нові;

п'яте: коли спалахнутуть лампи денного світла на стовпах, що бовваняють по шляху на Житомир;

шосте: коли ж нарешті на річці Тетерів буде пляж — тоді, як річка заросте очеретом, чи тоді, як у Тетереві рак свисне.

Цього чуднівці не знають. Зате чудово знають, що:

а) У їхньому районі відсутні директорус І. Г. Липовецький, і що йому підпорядкована автолавка, яка «наліво» продає дефіцитні товари. А саме: хустки шерстяні, шарфи шерстяні, крупи різні дріжджі свіжі, кришки для консервування і т. д.

Знають про це і рядові чуднівці, знають про це і працівники райспоживспілки. Але перші за тією автолавкою вгнатися не можуть, другі ж — не поспішають й затримати.

б) У пересувній механізованій колоні № 7 (колону ми уже загдували) є начальник. Прізвище його Б. А. Гівант. Живе Гівант у Житомирі (хоч квартиру має і в Чуднові), працює у районці, а додому (до першого дому, житомирського) добирається щодня легковим авто по імені «бобик». Отим «бобиком», яким повинні бути добиратися спеціалісти. Але сам Гівант такий «спец», що свого шофера оформив як слюсаря («слюсар» теж живе у Житомирі) і наїздив із ним (без спеціалістів) лише з липня минулого до травня цього року 11880 км., сплив бензину 2018 кг. та переплатив за оті вояжі чималенку суму грошей. Не своїх. Державних. Це ж саме робить і тепер.

Про це, повторюємо, в Чуднові знають. А от у Житомирі... Конкретніше — в тресті «Житомирсьльбуд» (керуючий т. Сливинський) цього знати не хочуть.

в) У Чуднові є готель, у якому немає ні дверних ручок, ні ключів. У кімнатах бранкує дзеркал, стільців, тумбочок, електророзеток, в умивальніни — лампочок. Словом, якщо хто не знає нині, що таке життя аскета, хай тіде в Чуднів.

Там у готелі для цього створені всі умови.

г) Чуднів розділяє річка Тетерів. Тетерів щороку наповнюється: перше: відходами Чуднівського спиртозаводу; друге: відходами Іванопільського цукрокомбінату; третє: відходами Галіївського маслозаводу.

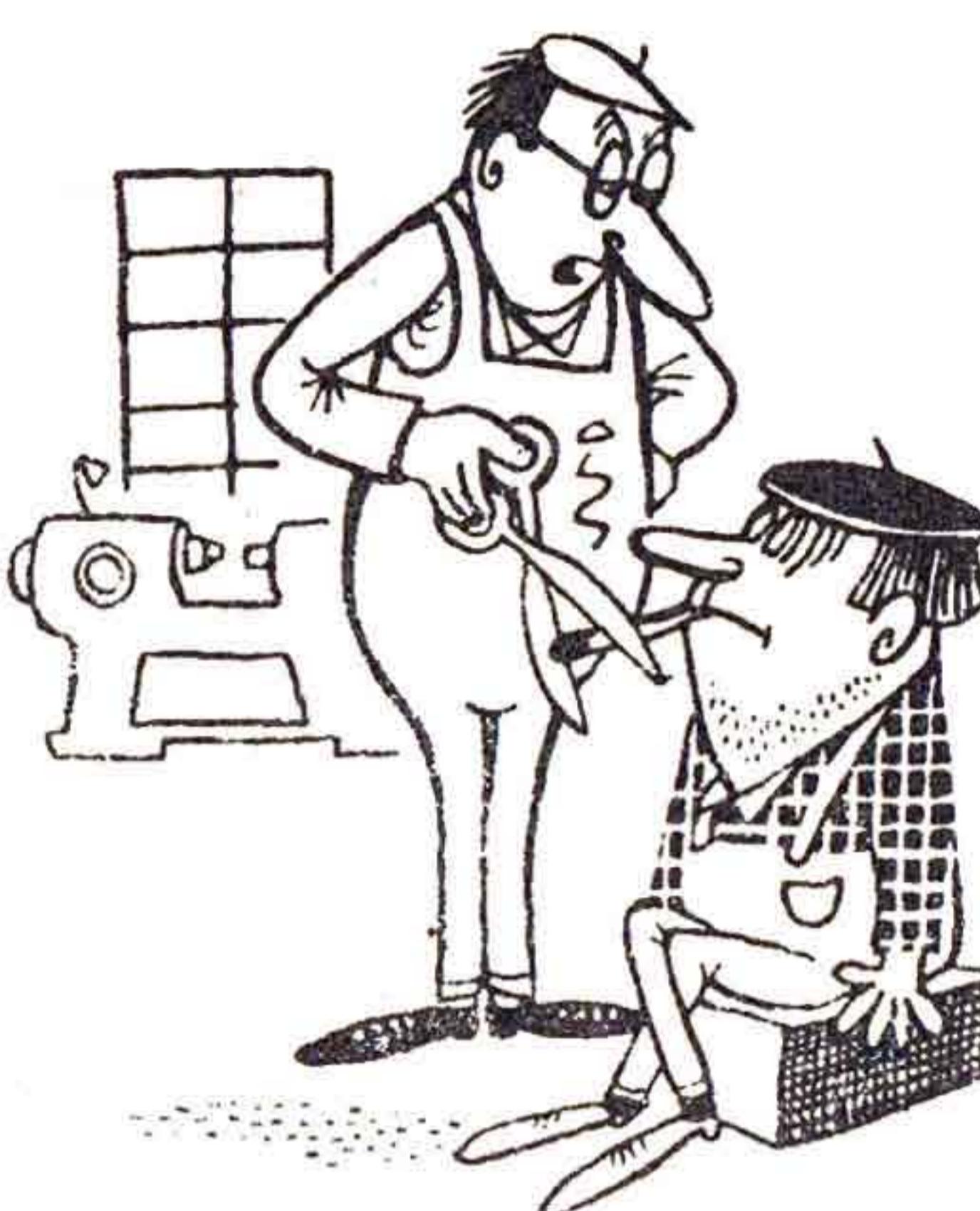
Про це чуднівці знають. Знають про цей директори згаданих підприємств. Але їм, директорам, як кажуть у Чуднові, у ніс не коле і в ніздрі не пахтить.

З олівцем мандрували, записували і малювали О. ЧОРНОГУЗ та В. ГЛИВЕНКО.

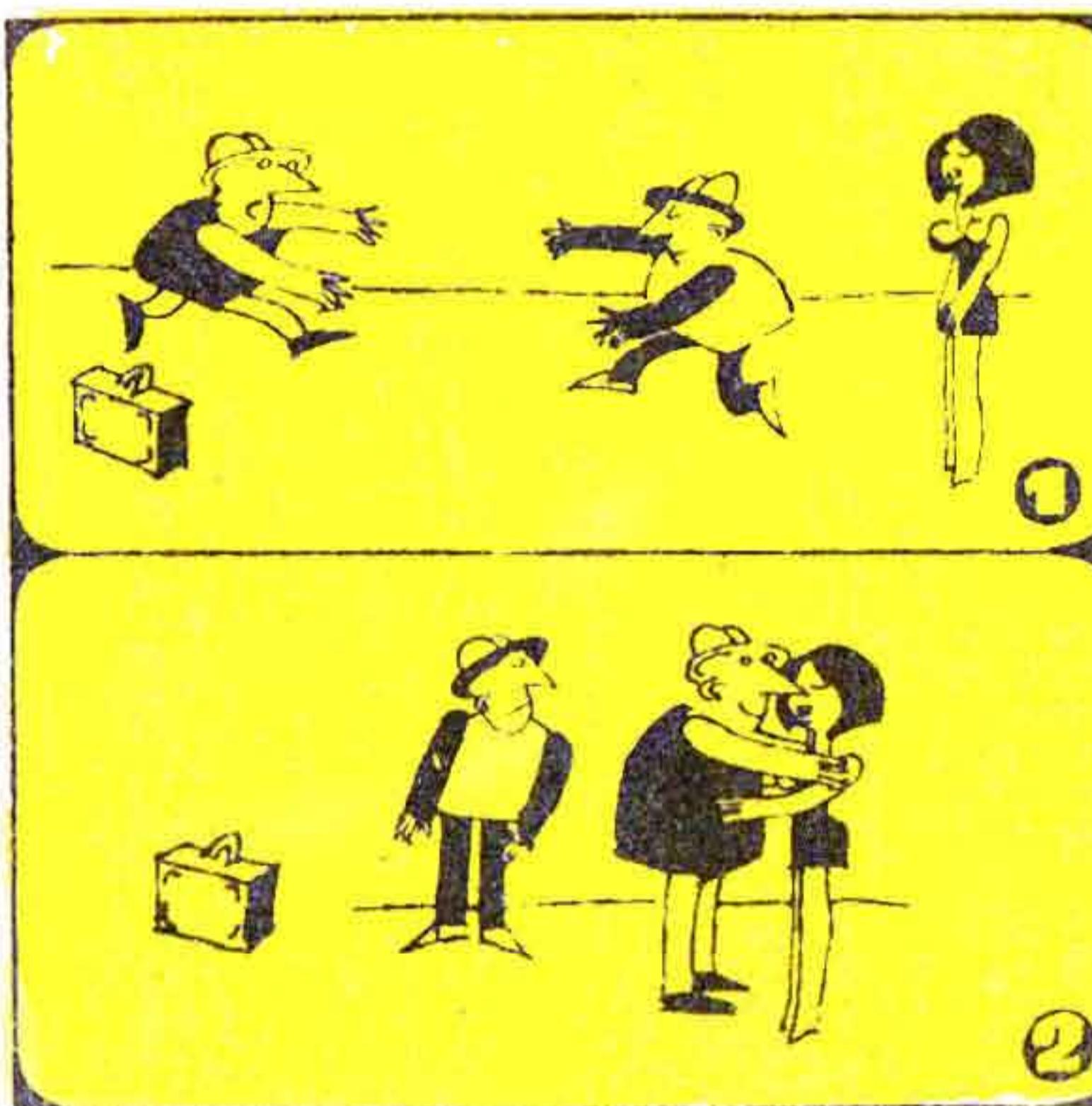
Житомирська область.

У НАС У ГОСТЯХ САТИРИЧНІ ЖУРНАЛИ:

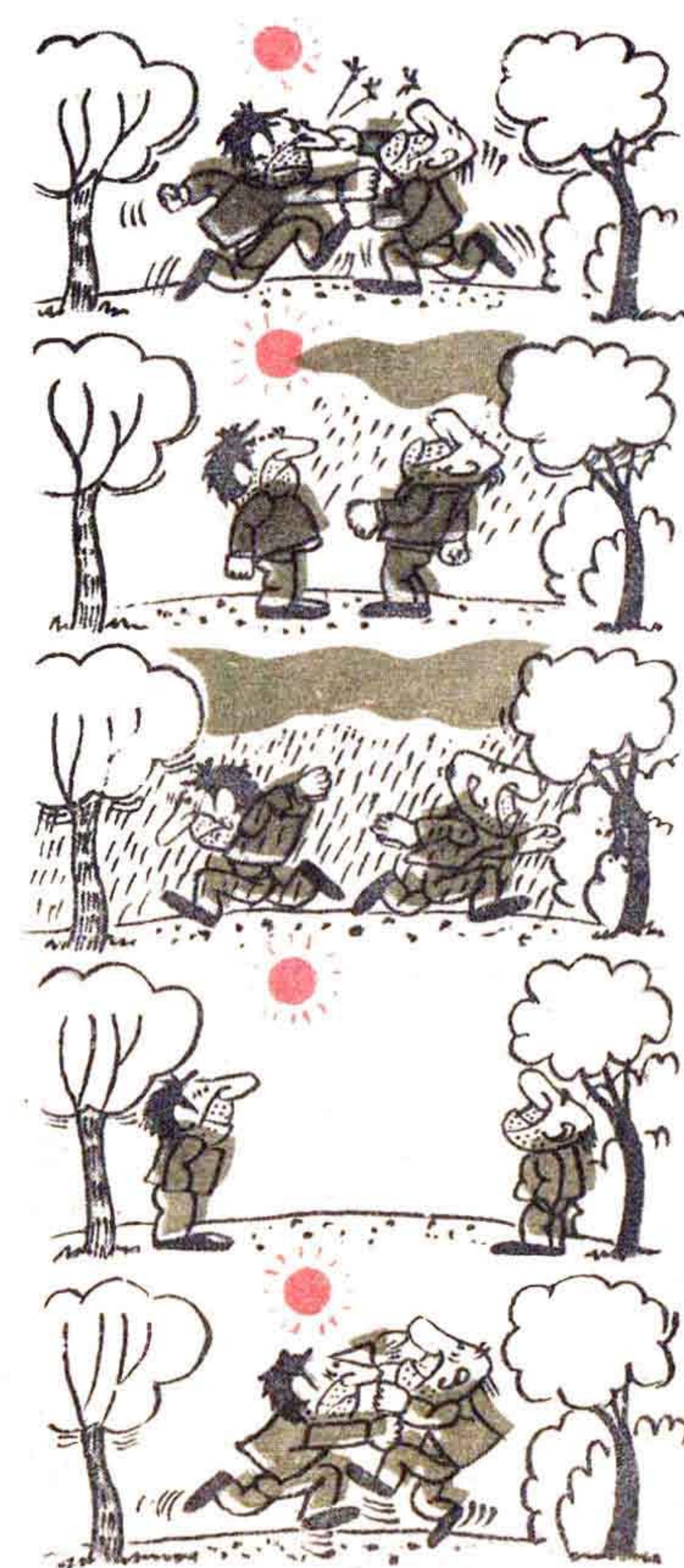
«ВОЖИК» (Мінськ), «ХЕНЕК» (Уфа), «ДАДЗІС» (Рига), «ШЛУОТА» (Вільнюс), «ПАЧЕМИШ» (Йошкар-Ола).

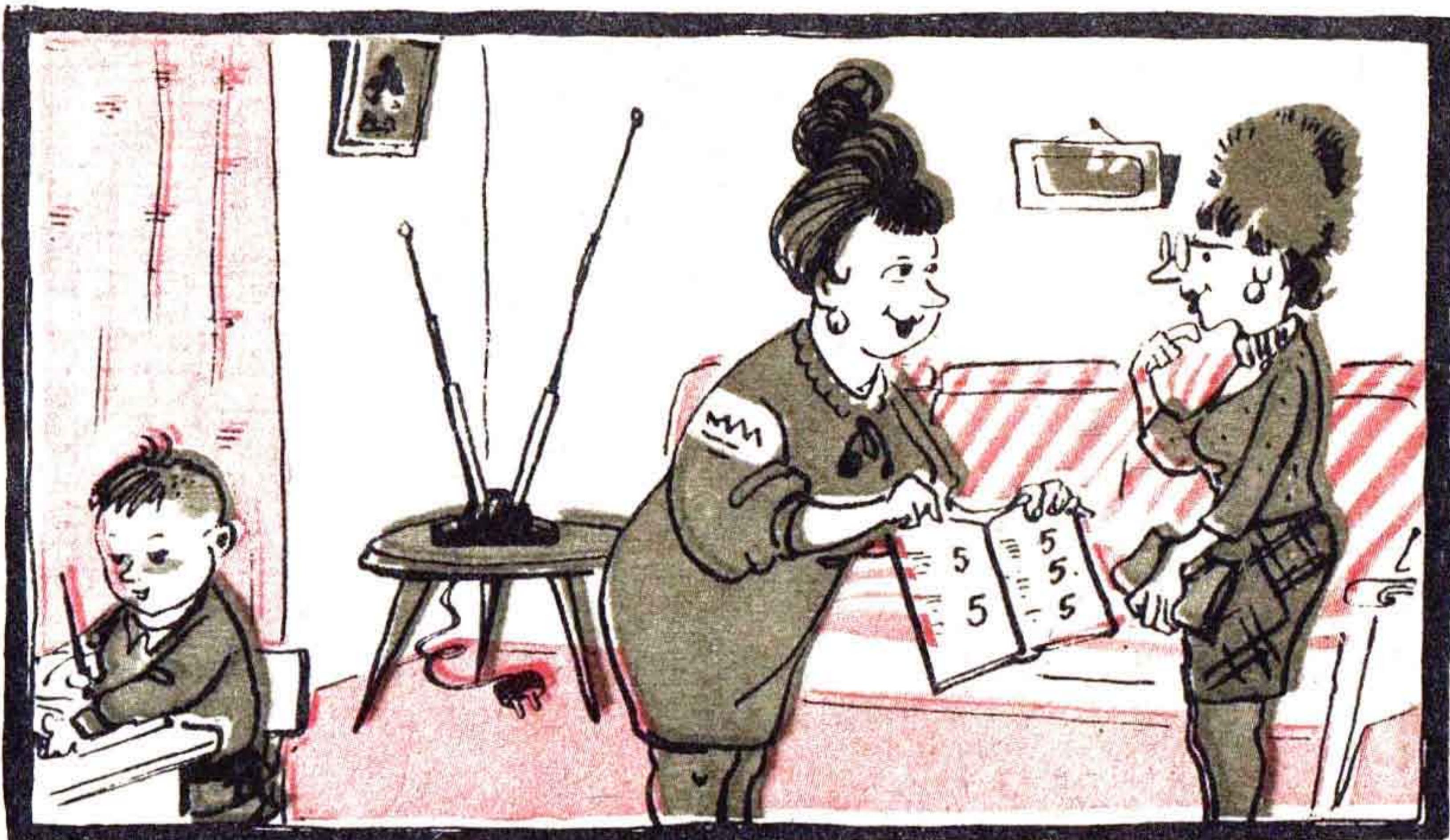
— Гей, Іванов! Час уже скоро вчуті перекур!

Без слів.

Без слів.

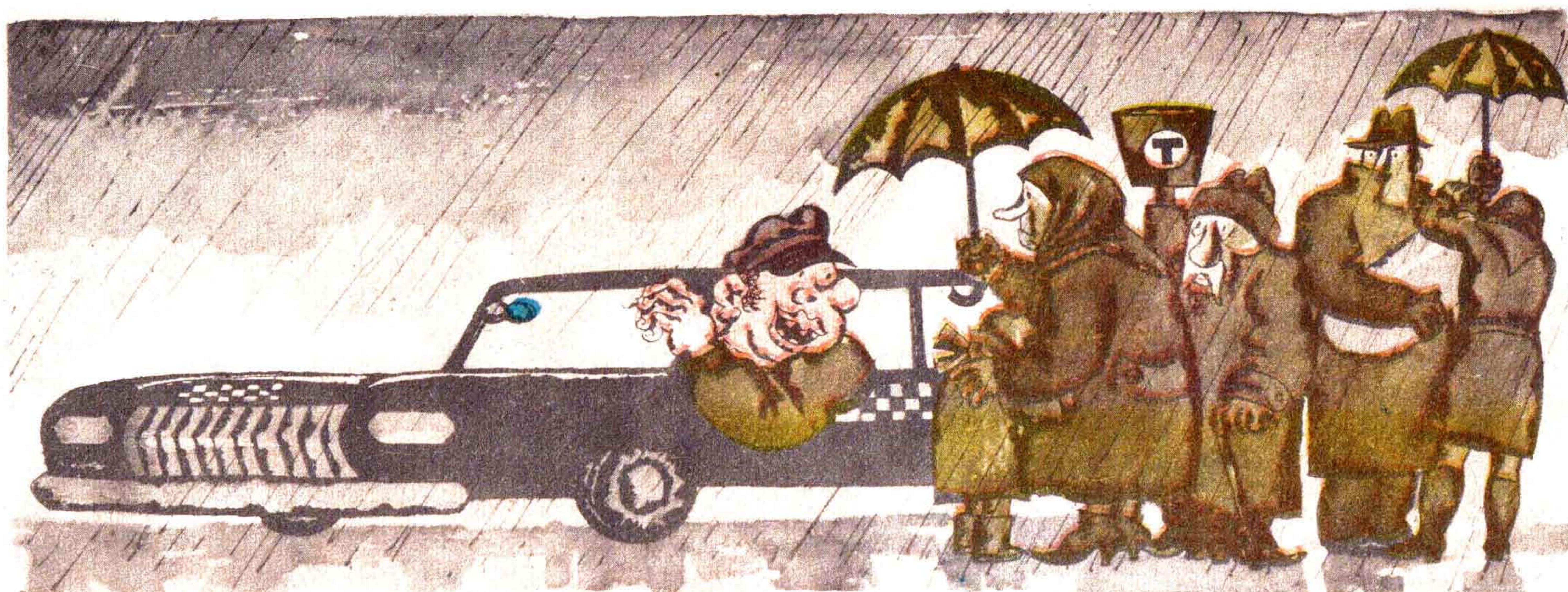

↑
— Щось ваш Вова став добре вчитися.
— Бо телевізор уже другий місяць у ремонті.

— Чому це ви своє хлопчика назвали Авралом?
— А він у нас в кінці кварталу народився.

Мал. Р. САХАЛТУСА

— Я вже півгодини говорю вам, що йду в гараж!

ПОТОЧНИЙ РЕМОНТ

Знала жінка: чоловік
Ось уже четвертий рік
Не вжива спиртного.
Часом ріжеться в «козла»,
Та спокійно була
Жіночка за нього.

А заглянула в гараж —
Увійшла спрожогу в раж:
— Он де п'єш ти, Яшо!
Нічим крити тепер? Притих? —
І зібрала там пустих...
Сто сімнадцять пляшок!

Розпалилася — страшне!
— Приде, бач, і не дихне.
Зрештою попався!
Не вертайсь, негідник, в дім, —

Тут з тобою, п'яна в дим,
Була шантрапа вся!..
Розгубився чоловік —
Лине з неї слів потік,
Як ріка у повідь.
Він стоїть ні в сих, ні в тих —
Ну, їй-право, сміх і гріх —
Не дає промовити!

— Я не пив, — волає він, —
І не п'ю — без перемін —
Час уже тривалий!
Просто наш автомобіль
Сім субот і сім неділі
Тут ремонтували!

Валентин ЛАГОДА.

Мал. І. КОГАНА

— Увага! Олександр Іванович Григоренко, на вас
у загсі чекає наречена!..

СТРАШНЕ ПЕРІОД ЧІ В ЧУСАКА...

«Прошу наказати сусіда по всій строгості.
Будучи в пяніні виді заліз через вінно в дом
напугав до полусмерті тещу вимагав півліт-
ра я не дав, назвав мене куркулем і пішов
додому спати».

(Із скарги).
Надіслав М. ВОЛОШИН.

с. Стецева
Снятинського району
Івано-Франківської області.

«Від вашої організації на збори повинно з'я-
витись не менше одного чоловіка».

(З телефонограми).

«Шофери нашого гаража пробігли в мину-
лому році 1 мільйон 515 тисяч 155 кіломет-
рів».

(Із звіту зав. гаражем колгоспу).
Надіслав А. ТКАЧЕНКО.

селіще Петрове
Кіровоградської області.

«ОГОЛОШЕНЬЯ.
Продаєця корова що хдє тиля 4 роки. Лиса
торгуватись тіки після 6 ввечері щодня.
Звіртати до Марії третя хата од річки всі
покажуть».

Надіслав Ю. САНЧКІВСЬКИЙ.

м. Полонне Хмельницької області.

«6/I-70 р. я був випив 100 гр і пляшку пива
так як був святий вечір і саму холодну ков-
басу було страшно їсти щоб незахворіти в
чому і об'яснюєсь».

(З пояснювальної записки).
Надіслав П. ФЕЩУК.

м. Львів.

«Потрібен слюсар по ремонту зимової техні-
ки 4 розряду, з нахилом до 3 розряду водія
автобусів всіх марок».

(Із оголошення).

Надіслав І. КОШАК.

с. Великий Купинець
Збаразького району
Тернопільської області.

«СЛУХАЛИ: заяву К. І. про надання від-
пустки.
РІШИЛИ: Надати відпустку після стійлового
періоду».

«ВИРИШИЛИ: якщо тракторист поїде по сво-
їх цілях трактором, то з нього утримати вар-
тість трактора».

(Із рішень правління колгоспів).

Надіслав В. ЧЕРНЯ.

м. Городок
Волинської області.

Шановний Перце!

Чи не погодився б ти разом із нами, водіями і пасажирами автотранспорту, відзначити круглу дату: минає десять років з того дня, як керівники виконому Болградської міськради вперше пообіцяли замостити площу перед нашою автостанцією.

Десь, можливо, обіцяного три роки ждуть, а у нас, у Болграді. — ні. У нас і через десять років люди ждати не втомилися. Мало того, вони з інтересом прочитали недавно в районній газеті чергову обіцянку голови міськради т. Прудченка про те, що виконком «планує впорядкувати під'їзні шляхи до автостанції».

Зважаючи на дату, що наближається, добре було б, якби ти, Перче, приєднався до нашого клопотання і попросив відповідні органи присвоїти керівникам нашої міськради звання водіїв першого класу — дуже бо вміло водять вони за ніс тих, хто вірить їх обіцянкам.

ВОДІЇ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА №15136
(15 підписів).

м. Болград Одеської області.

Зібрався якось Свалявський «Курортбуд» звести деякі культурно-спортивні споруди в парковій зоні санаторію «Сонячне Закарпаття». Привезли туди вже й кілька машин піску... і саме в цей час потрапила на очі керівникам «Курортбуду» одна невелика кінничка — путівник-довідник «Здравниця Карпат», випущений видавництвом «Карпати». А в тому довіднику про згаданий вище санаторій чорним по білому надруковано: «...В парковій зоні размежені летня естрада, беседки, фізкультурні площини, торгові павільйони».

— Значить, уже «размежені»! Значить, уже нас «хочуть випередити»! А ми, бач, і че знали! — загунали будівельники і хутенько згорнули усі роботи.

Скільки Ти постій не вмовляли прийти і на власні очі переконатися, що ніхто там несправді нічого й не думав «размежувати» — будівельники як затялися:

— Ми друкарському слову вірити звинчи. Раз надруковано, що є, значить — є, і нам там нічого робити.

Може б ти, Перче, попросив товаришів з видавництва «Карпати» пояснити сваяльським будівельникам, що не всьому з того, що вони друкають, вірити можна?

М. ЯРМОЛЮК.

Пам'ятаєш, що, у відповідь на нашу скаргу, тобі написав виконком Теофілівського району?

Якщо забув — нагадаємо. Виконком району своїм листом № 352 від 25 червня 1970 року повідомив, що, дійсно, по вулиці Гагаріна села Кунча немає криниці й людям доводиться здалека носити воду.

Підтвердивши обґрунтованість нашої скарги, райвиконком тебе, Перче, запевнив, що вже вжито належних заходів для виправлення становища: правління колгоспу ім. Щорса намітило побудувати на нашій вулиці криницю ще в 1970 році.

От, Перче, ми тобі й нагадали, що відповів райвиконком тобі, Перче, запевнив, що вже вжито належних заходів він ужив Хотілося б ще тебе поінформувати, чи смачна водичка у нашій новенькій криниці, та, на жаль, зробити цього не можемо: нема криниці. Ще й понині ніхто за холодну воду не брався, щоб ІІ збудувати.

— А райвиконком? — можеш ти спитати. — Як же на це реагує райвиконком? Адже ж він написав, що криницю буде збудовано ще в 1970 році.

Що правда, то правда: написав. Вилами по воді...

ЖИТЕЛІ ВУЛИЦІ ГАГАРІНА
(17 підписів).

с. Кунча
Теофілівського району
Хмельницької області.

Ми, студенти Львівського сільськогосподарського інституту, розташованого в маловничому селищі Дублянах, опинилися в складному становищі. Річ у тім, що, крім слухання лекцій, здачі заліків та екзаменів, у нас майже щодня виникає потреба пообідати. Зробити це, звичайно, можна і в ресторані, але бракує грошей. Можна поїхати в Італію до Львова, але бракує часу. Залишається відвідувати свою студентську Італію. Але тут нас звинувачують у гурманській вимогливості. Ми й справді неодноразово просили, щоб борщ не приправляли мухами та шматочками дерев, сметану — кефіром та молоком, щоб шніцель був хоч трошки м'якший за цеглу. Просили, щоб у страві вкладали повну норму жирів, хоч це вже, мабуть, і справді надмірна вимога. Одне слово, так нічого й не випросили. Щоправда, недавно, за наполяганням парткому Інституту, директора Італії Панченка нарешті упросили звільнити посаду. Але від того нічого не змінилося. Отож, якщо керуваний І. І. Бачаном Львівський трест Італія № 2 і далі приділятиме нашій Італії таку саму увагу, то, боймся, за нами може закріпитися слава невіправних і вередливих гурманів. А це дуже прикро!

ГРУПА СТУДЕНТІВ.

Скажи: це добре, коли в людей міцні нерви? Скажеш: добре і я так скажу. Я медик, людина пенсійного віку, але все ще працюю, бо хочу ще й сама зробити дещо, щоб справді у людей були міцні нерви і добре здоров'я. Але останніми роками прийшли до висновку, що коли нерви аж надто міцні, чи простіше сказати, — «волячі», то це погано. Що тоді до людини нічого не доходить.

От і в нас, у селі Мала Карадашинка Голопристанського району на Херсонщині, у деякого саме такі нерви.

Живе тут понад тисячу чоловік. А медпункт знаходиться в аварійному приміщенні. Власне, приміщення — це одна кімната, в якій я і працюю, і живу. Куди вже я не зверталася, перед ким не бідкалася — не доходить до людей. Щоправда, у січні 1969 року була ухвалена сесії сільради про побудову медпункту, поновлювалася вона у 1970 і 1971 роках. Після виступу районної газети щодо будівництва медпункту було завезено дерев'яні деталі для будиночка, а цементу, цегли, каменю і по сьогодні нема.

Коли вибирали нового голову сільради тов. Зелінського В. Є. (за якого теж головувала), то я гадала, що уроженець села зробить добру справу для людей. Та де там! Щоб я не надокучала, він уклав договір на будівництво медпункту. Та на тому й кінець. Будівельники споруджують телятник для радгоспу ім. Дмитра Ульянова. Що ж, і телятам десь треба жити. Але ж медпункт... Але ж здоров'я людямі...

І сільські і районні керівники мають добре здоров'я, міцні, аж надто, нерви, ім байдуже... Невже треба чекати, коли вони, не дай, господи, захворювати і тоді згадають про будівництво медпункту.

А. ГАЙДУК.

Рівно п'ять років тому я тобі вперше написав про те, що в новому будинку № 84/53 по вулиці Червоноармійській, де мені дали квартиру, крізь стіни стінових панелей просочується дощова вода. І рівно п'ять років управління капітального будівництва виконому Донецької міськради і міськжитлоуправління клянуться, що «найближчим часом» цю будівельну недоробку буде усунуто.

Може, Перце, з нагоди цього п'ятиріччяти нашим донецьким обіцяльникам порадиш закруглитися і, кінець-кінецем, перейти від слів до діла.

Я тім на це не раз напікав, та чомусь вони і слухати не хочуть.

А. САДОВСЬКИЙ.

м. Донецьк.

Перцеві відповідають

★ «Квантум сатіс» — під таною назвою у «Перці» № 5 було чадрковано замітку про те, що у селі Малий Листвен (Ріпкінський район) аптекний пункт тулиється в аварійному приміщенні.

На цей виступ Перце заступник голови виконому Чернігівської облради депутатів трудящих т. Панченко повідомив, що такий факт дійсно мав місце.

Для відкриття нової аптеки у с. Малий Листвен уже закуплено

щитовий будинок і виділені необхідні кошти для його встановлення у 1971 році.

★ У замітці «Винятковий слух» «Перець» № 14) йшлося про те, що у селі Бухни Погребищенського району несправна радіолінія.

Головний інженер Вінницького обласного виробничо-технічного управління зв'язку тов. Поляков сповістив редакцію, що дійсно при ремонті шляху було пошкоджено кабельну лінію радіофікації. Нині

лінія радіофікації відновлена і усі радіоточки працюють нормально.

★ У селі Златоустівці зволяється будівництво школи. Про це писалося у листі, вміщенному у Перці № 14.

Я повідомив редакцію заступник голови Дніпропетровського облвиконому тов. Череп, нині будівництво школи на 320 учнівських місць завершено, і вона введена в дію.

**Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.**

Адреса редакції: Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

Журнал «Перець» № 22 (872)
(на українському языку).

Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перцець. Ціна 24 коп. на місяць.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІНИК, І. СОЧИ-ВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.


**ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»**

Здано до набору 18. X. 1971 р. Підписано до друку 1. XI. 1971 р. БФ 26900.
Папір 70×108½. Фіз. друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2.8. Обл.-вид. арк. 4,54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посыпатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест Литовський проспект, 94. Зам. 05922. Тираж 2 250 000 прим.

Отсканировал ОЛЕСЬКИЙ, обработал А.ЛЕБЕДЕВ для <http://perec-ua.livejournal.com/>

Американський ключ до арабської нафти... або ключ до розв'язання проблеми Близького Сходу по-американському.